

Clevelando tautybių atstovai Baltuosiuose Rūmuose NATO šventėje. Iš k: Clev. ALTo pirm. Algis Pautienis, Clev. Pabaltiečių komiteto pirm. Maris Mantenieks, JAV Prezidento komisijos narys August Pust, Clev. Latvių Sąjungos pirm. Silvia Rutenbergs, Janet Voinovich, senatorius George Voinovich, LR Garbės konsulė Ingrida Bublienė, Jungtinio pabaltijiečių komiteto (JBANC) Washingtonė estų atstovas Karl Altai, dr. Viktoras Stankus, rumunų vyskupas Remus Grama, Rumunijos Garbės konsulas George Dobrea.

PRANCŪZIJOS PREZIDENTAS NORI BŪTI LIETUVOS ADVOKATU

Paryžius, gegužės 14 d. (ELTA). Prancūzija yra pasirengusi bendradarbiauti su Lietuva atominės energetikos srityje. Tokį patikinimą trečiadienį Lietuvos prezidentas Rolandas Paksas gavo iš Prancūzijos prezidento Jacques Chirac. Jis taip pat pažadėjo tapti Lietuvos advokatu Europos Sąjungoje, įgyvendinant infrastruktūrinius projektus.

Pokalbio metu aptarti bendrų infrastruktūrinių projektų plėtros klausimai, Europos Sąjungos ir Rusijos Federacijos santykiai, Europos ateities klausimai.

Pasak R. Pakso, vizito Prancūzijoje tikslas - pagilinti dvišalį bendradarbiavimą, Lietuvos - Prancūzijos dialogą aktualiais besikeičiančios pasaulio ir Europos politikos klausimais.

Susitikime su Prancūzijos vadovu R. Paksas pažymėjo, jog perspektyvia dvišalių ekonominių santykių sritimi galėtų tapti branduolinė energetika.

Lietuva ir Prancūzija yra dvi valstybės Europoje, gaminančios daugiau kaip 75 proc. branduolinės energijos.

Nors derybos dėl Ignalinos atominės elektrinės baigėsi, tačiau, pasak Lietuvos vadovo, svarbu planuoti Lietuvos energetikos ateitį, galvoti apie nau-

jojo branduolinio reaktoriaus statybos galimybes.

Prezidentas Jacques Chirac pažadėjo, jog Prancūzija bendradarbiaus su Lietuva atominės energetikos srityje ir padės įgyvendinti naujojo reaktoriaus statybos projektą. Pasak jo, jau kitą savaitę bus pavesta Prancūzijos atstovei aptarti šiuos klausimus su Lietuvos valdžios pareigūnais. Dviejų valstybių vadovų susitikime taip pat aptarti infrastruktūrų plėtros klausimai, nes rytdienos Europoje vis didesnę reikšmę įgaus infrastruktūrų plėtra.

Pažymėjęs, kad Europa remiasi solidarumo principu, Prancūzijos prezidentas teigė, jog infrastruktūrinių projektų įgyvendinimui turi būti naudojamos ES lėšos. "Aš esu visiškai įtikintas šių projektų svarba, ir mano asmenyje jus matote advokatą Europos Sąjungai svarstant infrastruktūrinių projektų įgyvendinimo klausimus", - sakė Jacques Chirac.

Infrastruktūrinių projektų klausimais Prancūzijos prezidentas pažadėjo kalbėtis su Vokietijos Federacinės Respublikos kancleriu Gerhard Schroeder birželio mėnesį vyksiančiame susitikime.

Lietuvos Prezidentas akcentavo kitą perspektyvią ekonominių santykių sritį -

transporto plėtrą. Pažymėjęs, kad Prancūzija turi gerai išplėtotą transporto infrastruktūrą - geležinkelį, R. Paksas pakvietė prisidėti prie Lietuvos transporto projektų įgyvendinimo.

Artėjant Sankt Peterburgo aukščiausiojo lygio susitikimui, ypatingą svarbą įgauna Rusijos ir ES santykiai. Šis klausimas taip pat paliestas dviejų valstybių vadovų susitikime. Pasak Prezidento R. Pakso, po šį savaitgalį įvykusio referendumo įgijusi teisę tapti ES nare, Lietuva siekia aktyviau dalyvauti Rusijos ir ES dialoge.

Jacques Chirac teigė, jog Lietuvos nuomonė Karaliaučiaus srities bei kitais klausimais yra įdomi, ir Prancūzija yra pasirengusi išklausti mūsų šalies poziciją. "Prancūzija bus dėmesinga partnerė ir valstybė, kuri su visa pagarba ir dėmesiu išklausys jūsų nuomonės įvairiais klausimais", - sakė Prancūzijos Prezidentas.

Kalbėdamas apie Konventą dėl Europos ateities, prezidentas R. Paksas pažymėjo, kad Lietuvos ir Prancūzijos pozicijos daugeliu klausimu yra panašios. Tiek Lietuva, tiek Prancūzija laikosi tų pačių principų kalbant apie Europos ateitį: ES šalių narių lygybė bei ES institucijų efektyvumas.

10 METŲ LIETUVA - ET NARĖ

Gegužės 14 d. sukako 10 metų, kai Lietuva buvo priimta į Europos Tarybą, kurią sudaro 45 valstybės. Lietuva drauge su Estija buvo pirmosios iš post-sovietinių respublikų, priimtose į Europos Tarybą - organizaciją, visais aspektais ginančią žmogaus teises, vieningą Europos vertybių sistemą.

Kaip sakė šiai sukakčiai skirtoje spaudos konferencijoje Seimo pirmasis vicepirmininkas Česlovas Juršėnas, Lietuvos priėmimas į ET reiškė, kad jau 1993 m. Lietuva buvo pasiekusi tam tikrą demokratijos lygį. "Jeigu iki 1993 metų gegužės 14-tos į tam tikras organizacijas mus priėmė vien dėl to, kad atkūrėme nepriklausomybę, tai norint pakliūti į Europos Tarybą reikėjo turėti tam tikrą demokratijos, konstitucingumo įgyvendinimo, žmogaus teisių gynimo lygį. 1993 m. pavasarį mes tą lygį turėjome", - sakė Č. Juršėnas. Pasak jo, Europos Taryba - tai organizacija, kuri kasdien keičia reikalavimus ir stebi valstybės žingsnius juos vykdam.

VRK PATVIRTINO GALUTINIUS REFERENDUMO REZULTATUS

Vilnius, gegužės 15 d. (ELTA). Vyriausioji rinkimų komisija nustatė galutinius referendumo dėl Lietuvos narystės Europos Sąjungoje rezultatus. Pagal VRK protokolą, iš 2 mln. 638 tūkst. 886 piliečių, turinčių teisę dalyvauti referendume, balsavo 1 mln. 672 tūkst. 317, arba 63.37 proc. Negaliojančių biuletenių balsadėžėse rasta 20 tūkst. 526, arba 1.23 proc. Galiojančiais pripažinti 1 mln. 651 tūkst. 791 biuletenis (98.77 proc.).

Lietuvos narystei ES per referendumą pritarė 1 mln. 504 tūkst. 264 piliečiai. Tai sudaro 91.07 proc. balsų. Prieš narystę Europos Sąjungoje buvo 147 tūkst. 527, arba 8.93 proc. referendumo dalyvavusių piliečių.

PRITARTA RUSIJOS IR LIETUVOS VALSTYBĖS SIENOS RATIFIKAVIMUI

Karaliaučius, gegužės 15 d. (ITAR-TASS-ELTA). 62 procentai Karaliaučiaus srities gyventojų pritaria Lietuvos ir Rusijos valstybės sienos sutarties ratifikavimui Valstybės Dūmoje su sąlyga, kad bus išspręstas tranzito per Lietuvos teritoriją klausimas, parodė Karaliaučiaus sociologijos centro atlikta apklausa.

1 tūkst. 300 srities gyventojų balandžio pabaigoje buvo paklausti, ar jie sutinka, kad kuo greičiau būtų ratifikuota sienos sutartis su Lietuva ir ar reikėtų neskubinti ratifikacijos, kol nebus išspręstas tranzito per Lietuvą klausimas.

7 procentai respondentų pritarė ratifikacijai be jokių išlygų, 62 procentai buvo už ratifikaciją su sąlyga dėl tranzito, 8 procentai siejo ratifikaciją su kitomis sąlygomis, dar du procentai iš viso buvo prieš sutartį, dar 21 procentas apklaustųjų negalėjo pateikti savo nuomonės.

Nuo 2003 metų liepos 1 dienos, kai Lietuva įves vizų režimą, kaliningradiečiai vizas gaus nemokamai, be iškvietimų. Dokumentai galios vienerius metus. Visi likę Rusijos piliečiai galės gauti supaprastintą tranzito dokumentą arba supaprastintą tranzito geležinkelio dokumentą, kuris kainuos maždaug 5 eurus. Karaliaučiaus srities gyventojai turės dar vieną lengvatą: su savo nemokama metine viza jie per metus Lietuvoje galės praleisti 180 dienų. Lietuva padidins savo konsulatą Karaliaučiuje, kad būtų išvengta eilių priimant dokumentus ir išduodant vizas.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ GEGUŽĖS 11-AJĄ SIŪLOMA ĮRAŠYTI Į ATMINTINŲ DIENŲ SĄRAŠĄ

Vilnius, gegužės 15 d. (ELTA). Seimo vicepirmininkas social-liberalas Artūras Skardžius siūlo papildyti atmintinų dienų sąrašą gegužės 11-ąją - Lietuvos apsisprendimo stoti į Europos Sąjungą dieną. Tokį Atmintinų dienų įstatymo pakeitimo projektą jis pateikė Seime vykusiame baigiamajame Referendumo dėl narystės Europos Sąjungoje koordinacinės tarybos posėdyje.

Jame dalyvavo Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas, Ministras Pirmininkas Algirdas Brazauskas, Europos komiteto vadovas Petras Auštrevičius, Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas Zenonas Vaigauskas, Prezidentūros, Seimo ir Vyriausybės atstovai.

Savo siūlymą įtraukti gegužės 11-ąją į atmintinų dienų sąrašą A. Skardžius motyvavo tuo, kad tauta referendume aiškiai ir nedviprasmiškai išreiškė valią integruotis į ES.

“Ši diena reikšminga ne vien mums - ji tapo vienybės ir susitelkimo pavyzdžiu visoms šalims kandidatėms, o Europos Bendrijai - visos mūsų tautos tikruoju parašu po Stojimo sutartimi”, - sakė A. Skardžius, siūlydamas gegužės 11-ąją įtraukti į atmintinų dienų sąrašą. Tuomet jame būtų 30 dienų.

Premjeras Algirdas Brazauskas pažymėjo, kad dėl šio pasiūlymo dar turėtų diskutuoti Seimo frakcijos. Vyriausybės vadovo nuomone, galbūt būtų tikslinga į atmintinų dienų sąrašą įtraukti gegužės 1-ąją, kai Lietuva taps Europos Sąjungos nare.

■ DU SEIMO NARIAI GALI PRARASTI STEBĖTOJŲ STATUSĄ

Vilnius, gegužės 15 d. (ELTA). Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas svarsto, ar nereikėtų iš Europos Parlamento stebėtojų atšaukti susikivirčiusių Seimo narių Kazio Bobelio ir Egidijaus Vareikio.

Seimo nariai krikščionis demokratas Kazys Bobelis ir modernusis krikdemas Egidijus Vareikis nesutaria, kuris iš jų turėtų dalyvauti Europos Parlamento Užsienio reikalų komiteto darbe.

Seimo pirmininkas A. Paulauskas kreipėsi į Seimo stebėtojų Europos Parlamente delegacijos pirmininkę Birutę Vėsaitę, prašydamas pateikti daugiau informacijos apie įvykusį konfliktą, kilusį dėl šių Seimo narių atstovavimo Lietuvai Europos Parlamento Užsienio reikalų komitete.

“Jeigu paaiškėtų, kad šių Seimo narių veiksmai pažemino valstybės įvaizdį, kelsiu klausimą dėl jų atšaukimo iš stebėtojų Europos Parlamente pareigų”, - pabrėžė Seimo pirmininkas.

Lietuvos Seimas į Europarlamentą delegavo 13 stebėtojų delegaciją. Be jos pirmininkės B. Vėsaitės, delegacijoje taip pat yra socialdemokratai Mindaugas Bastys, Kęstutis Krikščiūnas, Artūras Plokšto, Antanas Valys, Jungtinės ir liberalų frakcijos atstovai Arminas Lydeka ir Egidijus Vareikis. Abu šios frakcijos nariai yra ir delegacijos pirmininkės pavaduotojai. Stebėtojų delegacijoje taip pat dirba socialliberalai Vytautas Kvietkauskas ir Kęstutis Kuzmickas, konservatorius Vytautas Landsbergis, liberalas demokratas Eugenijus Maldeikis, krikščionis demokratas Kazys Bobelis, Vals tiečių ir Naujosios demokratijos partijų frakcijos narys Gintaras Didžiokas.

Europos Parlamente stebėtojai dirbs metus. 2004 metais Lietuvai tapus visateise ES nare, stebėtojus pakeis 13 Lietuvos piliečių rinktų Europos Parlamento narių. Europarlamento rinkimai numatomi 2004 metų birželio mėnesį.

■ KARALIAMS IR PREZIDENTAMS GALI TEKTI KOPTI Į GEDIMINO KALNĄ PĖŠČIOMIS

Iki Lietuvos valstybės - karaliaus Mindaugo karūnavimo 750 metų jubiliejaus gali būti nesuskubta įrengti keltuvo į Gedimino kalną - apie tai Seimo narius informavo Ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas.

“Įrengiant keltuvą susidurta su archeologiniu palikimu, kurį reikia išnagrinėti ir tai sustabdė darbus keletui savaičių”, - sakė Vyriausybės vadovas. A. Brazauskas apgailestavo, kad šis vėlavimas gali sukliudyti svečiams grožėtis Vilniumi. “Labai norėtusi, kad karališkosios poros, prezidentai ir kiti aukšto rango svečiai iš užsienio galėtų pažiūrėti į atsinaujinusį Vilnių”, - teigė Premjeras.

Keltuvui įrengti Vyriausybė yra skyrusi 3 mln. litų. Bėginis keltuvas buvo nupirktas iš Austrijos firmos “ABS Transportbahnen”. A. Brazauskas yra sakęs, kad liepos 5 dieną, didelės valstybės šventės išvakarėse, pradėjęs veikti keltuvas būtų labai graži dovana ir miesto svečiams, ir vilniečiams.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

DAR NE VISUR TAIKA

173,080 dol. iš jų gavęs skolon 7,000. Senatorius iš Connecticut Joseph Lieberman surinkęs 3 mil. dol. Grynais jis turįs 1,8 mil. dol. Daug mažiau užregistravo demokratų kandidatai į prezidento vietą - buvusi JAV senatorė Carol Moseley Braun ir pastorius Al Sharpton.

Izraelio premjeras Ariel Sharon pasakė kalbą Izraelio radijo klausinėjamas, kad Izraelis negali sutikti su palestiniečių vyriausybės “teise sugrįžti” į savo apgyventas vietas, iš kurių palestiniečiai buvo ištremti 1948 metų kovose, kai buvo įsteigta Izraelio valstybė. Teisė sugrįžti yra svarbiausia taikos kliūtis. Premjeras kalbėjo Izraelio Nepriklausomybės dienos proga. Jis pabrėžė, jog “sugrįžimas” yra Izraelio su-naikinimo receptas. Statistika rodo, jog žydai bus paskandinti “arabų jūroje”. Šiuo metu Izraelyje gyvena 5,4 milijonai žydų ir 1,3 milijonai arabų. Lai-

skelbė Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski. Prez. Bush esąs geras Lenkijos draugas, planavęs sustoti Krokuvoje gegužės 30 d. Lenkija esanti geriausia Amerikos koalicijos, tvirčiausia JAV rėmėja, daugiausia prisidėjusi prie Saddam Hussein diktatūros Irake pašalinimo. Irako karui pasibaigus Lenkija, kartu su Britanija, prisidėsianti prie laikinosios Irako vyriausybės įsteigimo. Irakas būsias padalintas į tris valdymo zonas. Dvi zonas tvarkys JAV ir Jungtinės Karalystės žmonės, o trečia valdymo zona būsianti patikėta Lenkijai, sakė lenkų prezidentas, pridėjęs, kad Lenkijos tvarkomoje zonoje jau yra 200 lenkų kareivių, kurie veikia šiaurinėje Irako dalyje. Čia jau veikia, lenkų prižiūrimi, slovąkų, rumunų ir Ukrainos kareiviai.

Amerikos žydų bendruomenėje veikia ir taikos propagavimo grupės, jų tarpe tvirtai

Nelengva buvo Lenkijos prezidentui Aleksander Kwasniewski įtikinti Prancūzijos prezidentą Jacques Chirac, kairėje, ir Vokietijos kanclerį Gerhard Schroeder Wrocław konferencijos metu, kad jie pritartų JAV politikai po karo su Iraku.

Reuters nuotr.

mėje “sugrįžimo” teisę Izraelyje arabų skaičius padidėtų dar 700,000 žmonių, pasakė Sharon. Palestiniečių kabineto narys Saeb Erekat pasakė, kad Izraelio vyriausybė gaisina laiką, norėdama, kad Amerikos žydai pasisakytų prieš vyriausybę anksti dar prieš JAV balsavimus. Izraelis pirmiausia reikalauja, kad palestiniečiai pasmerktų terorizmą ir naujų žydų sodybų Izraelio laikomoje teritorijoje puldinėjimą. Tik tada būtų galima kalbėti apie taiką ir sugyvenimą. Sharon pripažino, kad jis atmetė Sirijos siūlymą pradėti taikos derybas. Jas siūlė Sirijos prezidentas Bashar Assad. Jis bandęs pašalinti JAV spaudimą sustabdyti teroristų veiklą Sirijoje, kuri palaikanti radikalias palestiniečių organizacijas Sirijoje ir veikiančias iš Libano teritorijos.

JAV prez. George Bush jau turįs planą sustoti gegužės mėnesio gale Lenkijoje. Tai pa-

laikosi “Taika dabar”, vadovaujama Yariv Oppenheimer. Jis pasisako prieš didelių miestų išsiplėtimą. Per praėjusius kelerius metus iš naujų sodybų išaugo ištisi miestai su viešbučiais, įmonėmis. Iš viso naujakuriai, jų daug atvykusių iš buvusios Lenkijos, Rusijos plotų išaugo į 150 miestelių su 215.000 gyventojų. Pavyzdin-gas yra Ariel miestas, kuriame veikia 8,000 studentų turįs universitetas, septynios mokyklos, kurios pagarsėjo savo mokslo lygiu, veikia 580 vietų teatras. Izraelio švietimo ministerija paskelbė kad Ariel mokyklos yra geriausios visame Izraelyje. Miestas auga Vakarų Kranto teritorijoje. Miesto pramonėje dirba 6,000 žmonių. Veikia senelių namai, Tel Avivas yra vos 30 mylių atstume, daug Ariel gyventojų važinėja į didmiestį gerais keliais.

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$40.00, first class - \$63. Single copy - 75 cents. Air mail overseas - \$115.00.

Prenumerata metams - \$40.00, pusei metų - \$25.00, pirma klase - \$63. Oro paštu į užsienį metams - \$115.00. Atskiro numerio kaina - 75 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slaptyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

“TEGU DIEVAS LAIMINA JŪSŲ TAUTAS”

Lietuvai švenčiant valstybingumo 750 metų jubiliejų ir karaliaus Mindaugo vainikavimo sukaktį, kai jis pirmasis, sujungęs lietuvių tautą į vieną valstybę, pasuko Vakarų pusę, šiuo metu įvyko svarbūs įvykiai mūsų tautos gyvenime.

Kai prieš 13 metų dar rytuose žvangėjo ginklai, stipria ir nesuvaldoma srove prasiveržė lietuvių tautos balsas Kovo 11-osios aktu. Pasaulio pamirštoji Lietuva apsisprendė pati viena eiti laisvės keliu. Teko tvirtai susikabinti rankomis su kaimynais latviais ir estais, pavirsti uola, kad tartas žodis nežūtų ir atsitrenkęs priešas pats žūtų. Mus tada stebėjo visas pasaulis paskelbta kova prieš Galijotą. Žiniasklaida skelbė mūsų didybę, kad buvome didelė valstybė. Buvo atversti sutrūnėję istorijos puslapiai. Pasaulio spauda norėjo susipažinti su Vytautu Landsbergiu, profesoriumi muzikologu, atsistojusiu prieš okupantą ne tartis, bet reikalauti. Tada jis nedviprasmiškai priminė Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino tartą žodį, kurio lietuviui nevalia sulaužyti. Praėjo šimtmečiai - tartas Lietuvos valdovo žodis buvo pakartotas Kovo 11-osios aktu. Juo buvo pareikšta mūsų politinis nusistatymas, surištas su labai garbinga praeitimi. Tvirtas ir ryžtingas smūgis Kremliaus politikai. Tauta pasiryžo geriau mirti, negu pasiduoti. Parlamentas pasiryžo tapti antraisiais Pilėnais. Sausio tryliktosios sprendimai tapo uola, į kurią atsimušė priešo tankai. Pasaulio valdovai tik šiandien supranta, kad tada buvo padėtas tvirtas kertinis akmuo Lietuvos nepriklausomybei.

Lietuvos valstybės pamatus toliau labai stiprino prez. Valdas Adamkus Vakarų valstybių sostinėse, jų parlamentuose, kol pagaliau Lietuva buvo pakviesta jungtis į NATO ir Europos Sąjungą.

Išaušo diena, kai šiemet gegužės 8-ąją JAV Senatas vienbalsiai patvirtino Lietuvos ir kitų šešių valstybių kandidatūras į NATO. Ta proga JAV prez. G. Bush pakvietė į Baltuosius rūmus tų valstybių užsienio reikalų ministrus, svarbiausius senatorius, ambasadorius bei kitus asmenis, kuriuos sveikino ir tarė žodį, primindamas, kad prieš 58 metus prez. Harry Truman čia paskelbė karo pabaigą Europoje, ir, dabar tos istorinės dienos proga, mes minime ir kitą pergalę - JAV Senato nutarimą, kad Bulgarija, Estija, Latvija, Lietuva, Rumunija, Slovakija ir Slovėnija būtų priimtos į NATO. Šios heroiškos tautos išgyveno tironiją ir laimėjo sau laisvę tarp kitų laisvų tautų. Amerika visada jas laikė savo draugais ir bus mums garbė vadinti jas savo sąjungininkėmis. Padėkojęs žymiesiems JAV Vyriausybės nariams, kurie veikė už NATO išplėtimą, prezidentas pastebėjo, jog nugalėjus nacių Vokietiją Europoje, dar nebuvo pasiekta tikroji taika tame žemyne. Milijonai žmonių liko tirono pavergti... ir Estija, Latvija ir Lietuva buvo ištrintos iš pasaulio žemėlapių kaip nepriklausomos valstybės... buvo aiškus Europos pasidalinimas tarp Vakarų ir Rytų ir Jaltos susitarimai, kurie buvo ateičiai kenksmingi... Savo ilgesnę kalbą prez. G. Bush baigė su linkėjimu: “Tegu Dievas laimina Jūsų tautas”.

S. Tūbėnas

ISTORINĖ STOJIMO SUTARTIS

Atėnuose pasirašyta Lietuvos ir dar devynių valstybių stojimo į Europos Sąjungą sutartis yra dokumentas, įteisinantis šių šalių narystę Sąjungoje. Stojimo sutartyje atsispindi visos Lietuvos stojimo į ES sąlygos bei derybų metu pasiekti susitarimai. Tekste taip pat aptariami Lietuvai svarbūs klausimai, tokie kaip Ignalinos atominės elektrinės uždarymo ir jo pasekmių finansavimas bei Karaliaučiaus tranzitas. Šie klausimai Stojimo sutartyje yra įtvirtinti specialiais protokolais, aiškina Vyriausybės spaudos tarnyba.

Be to, į tekstą yra įtrauktos devynios Lietuvai aktualios deklaracijos. ES paskelbė deklaraciją dėl greitesnio negu 7 metai darbo rinkų atvėrimo Lietuvai, taip pat dėl Bendrijos paramos, siekiant, kad Lietuva įsijungtų į Šengeno erdvę kartu su pirmąja prisijungsiančiųjų šalių grupe bei kitas.

Stojimo dokumentus sudaro Stojimo į ES sutartis bei ją lydintys dokumentai: Baigiamasis aktas, šalių deklaracijos, priedai ir protokolai. Visus stojimo dokumentus sudaro apie 5,000 puslapių. Dokumentuose užfiksuotos visos šalių kandidatų narystės sąlygos, prisiminti įsipareigojimai, išsiderėti pereinamieji laikotarpiai, ES sutarčių pataisos ir t.t. Sutartis yra viena visoms naujoms valstybėms narėms.

Pati Stojimo sutartis yra do-

kumentas, sudarytas iš preambulės ir trijų straipsnių, įtvirtinančių 10 šalių įstojimo faktą, sutarties ratifikavimo tvarką ir terminus bei neratifikavimo pasekmes, taip pat 21 sutarties sudarymo kalbą.

Stojimo aktas su 18 priedų yra neatskiriama Stojimo sutarties dalis, kurioje detalizuojamos visų stojančių valstybių narystės ES sąlygos (pereinamojo laikotarpio priemonės, išlygos ir specialūs susitarimai dėl antrinės ES teisės įgyvendinimo ir pan.), numatomi ES sutarčių pakeitimai ir adaptacijos, išdėstomos šio Akto įgyvendinimo nuostatos. Tai yra didžiausia Stojimo sutartį sudarančio paketo dalis (daugiau kaip 4,700 psl.). Specifinės Lietuvos stojimo į ES sąlygos išdėstytos IX Stojimo akto priede.

10 protokolų taip pat yra neatskiriama Stojimo sutarties dalis. Juose išdėstyti specifiniai teisiniai klausimai, susiję su ES teisės materialiniu, teritoriniu taikymu konkreitiems ūkio sektoriams ar politikos sritims (įskaitant pereinamuosius laikotarpius bei teritorines išlygas). Ketvirtasis protokolas skirtas Ignalinos atominės elektrinės uždarymo sąlygoms įtvirtinti, o penktasis - asmenų sausumos tranzito tarp Karaliaučiaus srities ir kitų Rusijos Federacijos dalių reguliavimui.

Baigiamuoju aktu patvirtinamas visų stojimo dokumen-

tų sudarymas. Stojimo sutartis surašyta 21 kalba - 12 esamų valstybių narių kalbų, įskaitant galų kalbą, ir 9 stojančiųjų valstybių kalbomis (Kipro valstybinė kalba - graikų).

Numatoma, kad iki 2004 m. gegužės 1 d. sutartį ratifikuos ES valstybių narių ir stojančiųjų šalių parlamentai, ir ji įsigalios.

Kadangi ta pati Stojimo sutartis parengta dešimčiai vienu metu stojančiųjų šalių, tai tuo atveju, jeigu nors viena iš esamų ES šalių narių sutarties neratifikuoūtų iki joje nurodytos datos (2004 m. balandžio 30 d.), sutartis neįsigalioūtų visų šalių kandidatų atžvilgiu.

Jeigu pasirašytos sutarties iki joje nurodytos datos neratifikuoūtų tik kuri nors iš stojančiųjų šalių, sutartis neįsigalioūtų tik jos laiku neratifikavusios kandidatės atžvilgiu ir narystės ES siekianti valstybė derybų procesą turėtų pradėti iš naujo (t.y. naujos derybos ir naujos Stojimo sutarties ruošimas).

Lietuvos žmonės savo nuomonę dėl narystės ES pareiškė gegužės 10-11 dienomis vykusiam referendume.

Tam, kad referendumas dėl Lietuvos stojimo į ES būtų įvykęs, jame turi dalyvauti daugiau kaip 50 proc. balsavimo teisę turinčių registruotų rinkėjų. Referendumo nuostata laikoma priimta, kai už ją balsuoja daugiau kaip pusė dalyvavusių rinkėjų.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

Keliais sakiniais

• **Popiežius Jonas Paulius II**, jau pavadintas daugiausia keliavusiu popiežiumi, gegužės 4 aplankė Ispaniją, kur paskelbė penkis šventuosius, laikė Madride šv. Mišias milijonui tikinčiųjų, ragino ispanus toliau nenutolti nuo katalikybės propagavimo. Mišiose dalyvavo Ispanijos karalius ir karalienė. Šventųjų tarpe du vyrai ir trys moterys vienuolės pagarsėjo vargšų globojimu, naujų vienuolių ordinų steigimu. Atsisveikindama su popiežium karalienė Sofija apsiverkė. Popiežius savo kalboje ragino ispanus neužmiršti, kad civilinio karo metu 4,184 kunigai žuvo kankinių mirtimi, tačiau pasaulis laikosi pažiūros, kad Ispanija yra ir bus “katalikų žemė”.

• **Britanija** atidarė savo ambasadą Bagdade gegužės 5 d. tame pačiame pastate, kur ambasada buvo 1991 m. prasi-dėjus Persijos įlankos karui. Gegužės mėn. pabaigoje bus atidarytas Bagdado oro uostas. Britanija jau paskelbė, kad planuojami per savaitę trys skrydžiai Londonas - Bagdadas.

• **Indija** paskelbė, kad ji jau

paskyrė naują ambasadorių Pakistanui, kuris turi patvirtinti kandidatūrą. Indija pasirengusi pradėti su Pakistanu pasitarimus apie Kašmiro teritorijos priklausomumą, sporto ryšius ir taikingą sugyvenimą.

• **Rusijos prezidentas** Vladimir Putin suerzino JAV-Britanijos koaliciją pašalinant Irako režimą, pasakydamas, kad sankcijos Irakui turi būti išlaikytos, kol Jungtinės Tautos nutars, kad Irakas neturi masinio naikinimo ginklų. Prancūzija, Vokietija, Liuksemburgas ir Belgija susitarė, kad reikėtų įsteigti kariuomenės štabą, kuris planuotų Europos gynybos jėgas iš valstybių, kurios nepriklauso NATO organizacijai. Minėtos valstybės pabrėžė, kad šis planas nėra nukreiptas prieš NATO. Šis nutarimas nepatiko nei Amerikai, nei Ispanijai ir kitoms NATO narėms.

• **Kinijoje** vyriausybė paskelbė SARS epidemijos plitimą. Sostinėje dar susekti 1,440 susirgimai, užregistruotos 75 mirtys vien Kinijoje. Pasaulyje jau pasimirė 373 žmonės. Kinijoje uždarytos Bejing miesto mokyklos ir teatrai. Ka-

rantine uždaryta apie 10,000 žmonių.

• **Paragvajuje** prezidento rinkimus laimėjo buvęs švietimo ministras Nicanor Duarte Frutos, gavęs 38 % visų balsų. Jo Colorado partija valdo šalį jau 56 metus. Šalis pergyvena ekonominę krizę.

• **Brazilijos** prezidentas Lula da Silva įteikė parlamentui pensijų ir mokesčių reformų planą. Jis atvyko į parlamentą, lydimas valstybių gubernatorių delegacijos.

• **Irako** buvę aukšti valdininkai ir JAV žvalgyba išaiškino, kad vienas iš Saddam Hussein sūnų pasisavino Centriname banke laikytą milžinišką sumą - vieną bilijoną dolerių. Kur tie pinigai iškeliavo niekas nežino, tik vienas Qusai Saddam Hussein ir jo tėvo uoliausias sargybinis. Pinigai išvežti kovo 18 d. ketvirtą valandą ryto.

• **Japonijos** gynybos agentūros viršininkas Shigeru Ishiba pareiškė savo kalboje, kad Japonija neturi pasiduoti komunistinės Korėjos šantažui ir grasinimams, turi sustiprinti savo gynybą.

Buvusio LR Prezidento Valdo Adamkaus patarėjas dr. Remigijus Gaška su žmona dr. Aldona dalyvavo 40-jame Lietuvių fondo narių suvažiavime. Nuotraukoje jie su vyriausiais LF vadovais - dr. Antanu Razma ir Povilu Kiliumi.

TEISMAS REABILITAVO K. PRUNSKIENĘ

Vilnius, gegužės 15 d. (ELTA). Vilniaus apygardos teismas rehabilitavo parlamentarę Kazimierą Prunskienę, kuriai daugiau kaip prieš dešimtmetį paskelbtu Aukščiausiojo Teismo sprendimu buvo prisegta KGB bendradarbiavimo etiketė.

Teismo požiūriu, byloje nėra įrodymų, jog K. Prunskienė sąmoningai bendradarbiavo su SSSR KGB. Panaikinęs 1992 m. rugsėjo 14 dieną paskelbtą priešingą Aukščiausiojo Teismo sprendimą, Vilniaus apygardos teismas taip pat atmetė specialiosios parlamentinės komisijos KGB veiklai Lietuvoje tirti pareiškimą dėl juridinę reikšmę turinčio fakto patvirtinimo, kad K. Prunskienė sąmoningai bendradarbiavo su KGB.

Savo sprendime teisėjų kolegija nurodė, kad šios bylos medžiaga yra nevieša. Dalis teismo posėdžių, kuriuose liudijo buvę specialiųjų tarnybų pareigūnai, vyko už uždarytų durų.

Tokį teismo sprendimą K. Prunskienė sutiko plačiai šypsodamasi. “Manau, kad istorija pagaliau baigta”, - sakė politikė. Ji teigė nesiruošianti veltis į naujus teismus dėl moralinės kompensacijos už pažeistą garbę ir orumą, nes bylinėjimasis sugaišintų daug laiko, o rehabilitacijai pakanka ir šio teismo sprendimo.

Nors tiriant bylą 1992 m. ekspertai nustatė, kad pasižadėjimas bendradarbiauti rašytas K. Prunskienės ranka, ji to nepripažįsta.

“Mano braižas, bet nebūtinai mano ranka. Būdama sveiko proto žmogumi žinau, ką esu rašiusi ir ko nerašiusi”, - kalbėjo K. Prunskienė žurnalistams. Jos žodžiais, išsiaiškinti, kieno ranka sukūrė tą pasižadėjimą, tikriausiai aps-

kritai būtų sunku, nes Lietuvoje dirbę aukščiausios klasės KGB falsifikatoriai šiandien gali būti ir už šalies ribų, pavyzdžiui - Maskvoje.

1992 m. rugsėjo 14 d. Balio Gajausko vadovaujamos parlamentinės komisijos iniciatyva Aukščiausiasis Teismas patvirtino juridinį faktą, kad K. Prunskienė sovietmečiu sąmoningai bendradarbiavo su KGB. Svarbiausiu įkalčiu buvo laikomas K. Prunskienės pasižadėjimas. Tačiau, kai 2002 metais kandidatoduama į šalies Prezidento postą K. Prunskienė pradėjo ieškoti šio pasižadėjimo originalo, jo niekur nesurado.

Tik prasidėjus Vilniaus apygardos teismo procesui, 2002 m. gruodžio 18-ąją buvusios specialiosios parlamentinės komisijos KGB veiklai Lietuvoje tirti pirmininkas B. Gajauskas atnešė pasižadėjimo originalą į Archyvų departamentą.

Nustatyti, kaip šis dokumentas, K. Prunskienės vadinamas politine klastote, atsirado 1992-aisiais, teismui nepavyko net ir apklausus daug liudytojų.

Aukščiausiosios Tarybos - Atkuriamojo Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis teisme patvirtino, kad 1992 m. būtent jis perdavė B. Gajauskui K. Prunskienės pasižadėjimo bendradarbiauti su KGB originalą. V. Landsbergis sakė jį gavęs iš Krašto apsaugos sistemoje dirbusio Petro Ivoškio. Tačiau P. Ivoškis paneigė atnešęs dokumentą Seimo Pirmininkui ir paminėjo kitus du asmenis - buvusį saugumo darbuotoją Vytautą Kuolelį ir Krašto apsaugos departamente dirbusį Juozą Jankauską. Bet ir J. Jankauskas aiškino nieko nežinojęs apie šį dokumentą, o V. Kuolelis kviečiamas liudyti teisme į posėdį neatvyko.

Po teismo posėdžio K. Prunskienė teigė nebematanti pras-

mės ieškoti, kas tą raštelį pagamino, kodėl jis buvo patekęs į kažkieno rankas ir kas galėjo būti suinteresuotas jį kompromituoti. “Tai ilga istorija, ir jeigu teismas paskutinėje stadijoje nepajėgė surasti žmogaus, į kurį faktiškai nukrypo informacijos smaigalys ir dėmesys, tai nemanau, kad teismo keliu būtų galima apskritai iki visiškos tiesos prieiti”, - sakė K. Prunskienė.

Politikės požiūriu, vienas iš atsakymų, kam reikėjo šios kompromituojančios kampanijos, buvo jos ryškus politinis vaidmuo užimant Premjerės postą ir ypač artėjant 1992 m. Prezidento rinkimams.

“Kam to reikėjo, ir taip jau matyti. Ponas V. Landsbergis ir šiandien užsispyrusiai teigia, kad jam viskas aišku, net dešimt teismų neprivertstų jo sakyti kitaip. Ar jis taip galvoja - čia klausimas, bet kad jam neišeina kitaip kalbėti, tai irgi akivaizdu”, - akcentavo K. Prunskienė.

Šių metų kovo 14 d. teisme liudydamas apie pasižadėjimo atsiradimo aplinkybes, V. Landsbergis pabrėžė neabejojęs dokumento autentiškumu, nes 1992 m. tai patvirtino net dvi dokumento ekspertizės: viena nustatė, kad tekstas rašytas K. Prunskienės ranka, o kita - kad jis yra vientisas ir nesumontuotas. Jis atmetė galimybę, kad pasižadėjimas galėjo būti sufalsifikuotas siekiant kompromituoti K. Prunskienę.

“Manau, kad poniai Prunskienei nereikėjo iš naujo šito kelti. Galėjo apsieiti ir ramiai dirbti savo darbą”, - kalbėjo V. Landsbergis. Jo teigimu, K. Prunskienės, kaip KGB bendradarbiės “Šatrijos”, agentūrinė ir asmens bylos 1992 metais dar buvo Vilniuje, o vėliau tikriausiai išvežtos į Maskvą.

NATO IŠKILMĖS

Dr. Viktoras Stankus

Tautybių atstovai, kurie sudarė apie 35 žmonių grupę, džiaugėsi kartu su susirinkusiais ambasadoriais, diplomatais, užsienio reikalų ministrais, garbingais svečiais Baltųjų rūmų East Room salėje, kad JAV Senatas 5-7-03 patvirtino 7 Rytų Europos valstybių įstojimą į NATO vienbalsiai 96-0.

Prezidento Bush sveikinimo žodžius 5-8-03 Estijai, Latvijai, Lietuvai, Slovakijai, Slovėnijai, Rumunijai, Bulgarijai registravo grupė žurnalistų, reporterių ir masė foto ir televizijos aparatų. Prezidentas paminėjo, koks nuostabus sutapimas kad čia, šioj dienoj prieš 58 metus Prezidentas Truman paskelbė pergalę, karo pabaigą Europoje, o mes šiandien švenčiam kitą pergalę JAV Senatui priimant į NATO 7 buvusias pavergtas Europos tautas.

Prezidentas pagyrė JAV valstybės sekretorių Colin Powell už jo pasišventimą plėsti NATO. Padėkojo senatoriams Dick Lugar ir Joseph Biden už jų darbą JAV Senate patvirtint NATO narystę Rytų Europos tautom. Paminėjo Senatorių Voinovich, kuris itin telkė tautybes veikti per savo organizacijas, ir buvo pasiekta 2002 m. gegužės mėnesį 85-6 pergalė JAV Senate už NATO ekspansiją.

JAV Valstybės departamentas užprašė Clevelando LB surengti NATO šventę Clevelande, kur elektroniniu būdu senatorius Voinovich susirinkusiems 11-21-02, pranešė iš Prahos, kad NATO kviečia mūsų 7 valstybes duoti pareiškimus įstoti į NATO.

Prezidentas minėjo, kad mūsų tautos iškentėjo tironiją, supranta laisvės svarbą, dabar yra mūsų sąjungininkai prieš terorą, prisidėjo prie Afganistano, Irako išlaisvinimo. Šitos tautos sustiprins NATO ir ragina dabartinius NATO narius priimti naujus narius kuo greičiausiai. Prezidentas padėkojo susirinkusiems ir sakė lai Dievas telaimina Jūsų tautas.

Buvo proga paspausti ranką beišinančiam Prezidentui, Jungtinių karinių pajėgų viršininkui generolui Richard Myers, jiems padėkoti ir trumpai užmesti žodį su Saugumo tarybos patarėja Condoleezza Rice. Ji tarė, kad ir toliau uoliai dirbs NATO plėtotėje kaip ir anksčiau. Canada, Norvegija, Amerika patvirtino naujus NATO narius, dar reikia kitų narių balsų.

Po NATO iškilmių LR Ambasadorius Vygaudas Užackas užkvietė lietuvius, Lietuvos delegaciją su UR ministru Antanu Valioniu, ambasados darbuotojus, Amerikos Balso atstovus į priėmimą LR Ambasadoj.

Reporteris Tom Diemer, dalyvavęs iškilmėse, gegužės 9 d. aprašė NATO šventę *The Plain Dealer*, Ohio didžiausiam laikraštyje. Citavo senatorių George Voinovich, kuris pagyrė prezidentą Bush, kad kėlė Rytų Europos valstybių narystę NATO nepaisant kitų dabartinių NATO narių nenorą suerzinti Rusiją. Voinovich dalyvaus vėliau ši gegužės mėnesį NATO Parlamentinėj Asamblėjoj Prahoje už NATO plėtotę.

SUAUGUSIEMS REIKIA ŠEIMŲ, VAIKAMS - TĖVŲ

Gegužės 15-oji - Šeimos diena. Jungtinių Tautų Organizacijos sprendimu ji minima nuo 1994 metų. JTO iniciatyvai pritaria ir Tarptautinė Kolpingo draugija.

Pasak Lietuvos Kolpingo draugijos nacionalinės sekretorės Linos Kalibataitės, žmonėms visame pasaulyje reikia šeimos - nepaisant to, kokią vietą šeima užima visuomenėje. Daugumai žmonių šeima - saugumo ir laimės vieta, kur visi išmoksta solidarai gyventi. Nepaisant greitų socialinių pokyčių, šeima - kiekvienos visuomenės stabilumo centras. Kiekvienoje kultūroje šeima yra žinoma kaip patikimiausia solidarumo forma, garantuojanti visuomenės išlikimą. Asmenys, kaip socialiniai individai, priklauso vienas nuo kito. Tai ypač aktualu tuo metu, kai vaikai auga ir šeima jiems suteikia saugią aplinką. Vaikų raidai labai svarbu, kad juos augintų abu tėvai - motina ir tėvas.

Tarptautinė Kolpingo draugija kviečia visus, atsakingus už politiką ir visuomenės raidą, prisidėti prie šeimos propagavimo, palengvinti šeimų gyvenimą. 2004 metais, kai bus minimas Šeimos dienos dešimtmetis, ši draugija dirbs vadovaudamasi šūkiu: “Žmonėms reikia šeimų - vaikams reikia tėvų”.

Lietuvoje Kolpingo draugija buvo įkurta 1992 metais. Šiuo metu savo padalinius ji turi 38 Lietuvos vietose. Kolpingo šeimų veikla artimai siejasi su parapijų veikla. Lietuvoje yra įsikūrę keturi Kolpingo šeimų centrai, kuriuose teikiama psichologinė bei dvasinė pagalba, organizuojami seminarai įvairiomis aktualiomis temomis, vykdomos socialinės programos.

LIETUVIŲ RADIJO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

I KETURIAS LAISVAS VIETAS - 27 KANDIDATAI

Per birželio 15 dieną keturiose vienmandatėse apygardose vyksiančius rinkimus Seimo nario mandato ketina siekti 27 dvylikai partijų atstovaujantys kandidatai.

Juos oficialiai įregistravo Vyriausioji rinkimų komisija. Nauji Seimo nariai bus renkami keturiose vienmandatėse rinkimų apygardose: Vilniaus Senamiesčio, Antakalnio ir Šeškinės bei Panevėžio Nevėžio.

Dokumentus dėl dalyvavimo šiuose rinkimuose VR komisijai pateikė valdančiosios Socialdemokratų ir Naujosios sąjungos partijos, taip pat opozicinė Tėvynės sąjunga, Liberalų ir Centro sąjungos, Liberalų demokratų partija, Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, Lietuvos lenkų liaudies partija, Lietuvos lenkų rinkimų akcija, Lietuvos rusų sąjunga, Lietuvos krikščionys demokratai ir Lietuvos liaudies sąjunga “Už teisingą Lietuvą”.

Socialdemokratams Senamiesčio apygardoje kelia švietimo ir mokslo viceministro Rimanto Vaitkaus, Antakalnio apygardoje - diplomato Algirdo Paleckio kandidatūras. Socialliberalai Šeškinės apygardoje nutarė iškelti socialinės apsaugos ir darbo minis-

trės Vilijos Blinkevičiūtės, o Nevėžio apygardoje - Panevėžio apskrities viršininko pavaduotojos Zitos Kukuraitienės kandidatūras.

Liberalai demokratai kandidatais Vilniaus rinkimų apygardose kelia partijos Naujamiesčio skyriaus vadovą Gediminą Ramanauską, operos dainininką Virgilijų Noreiką bei verslininkę Nijolę Veličkienę, o Panevėžyje - Stasį Karčinską.

Liberalų sąjungos kandidatais į laisvas Seimo narių vietas yra šios partijos lyderis Eugenijus Gentvilas ir verslininkas Ramūnas Vyžintas.

Šeškinės rinkimų apygardoje Seimo nario mandato sieks Centro sąjungos Vilniaus skyriaus pirmininkė, Pedagoginio universiteto Socialinės pedagogikos katedros vedėja Giedrė Kvieskienė.

Tėvynės sąjunga, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga Senamiesčio apygardoje kelia konservatorę, buvusią Seimo narę Viliją Aleknaite-Abramikienę. Šeškinės apygardoje - politinių kalinių atstovą Danielių Sadauską, o Panevėžyje - konservatorių režisierių Julijų Dautartą.

Po tris kandidatus į laisvas Seimo nario vietas kelia Lietuvos liaudies sąjunga “Už teisin-

Illinois valstijos išdininkė Maria Pappas, aplankiusi Lietuvos Garbės konsulą Stanley Balzeką jo vardo muziejuje, domėjosi lietuvių kultūriniais renginiais. *Cook County Treasurer raštinės nuotr.*

gą Lietuvą”, Lietuvos lenkų rinkimų akcija, Lietuvos rusų sąjunga, Lietuvos krikščionys demokratai. Vieną kandidatą - Lietuvos lenkų liaudies partija.

Keturios laisvos vietos Seime atsirado, kai parlamentą paliko Prezidentu išrinktas Rolandas Paksas, o su juo į Prezidentūrą dirbti išėjo Alvydas Medalinskas bei Dalia Kutraitė-Giedraitienė. Vėliau Seimo nario mandato atsisakė ir konservatorius Vitas Matuzas, kuris buvo išrinktas Panevėžio meru.

LIETUVA NETURĖTŲ SKUBĖTI ĮSIVESTI EURO

Lietuva neturėtų lenktyniauti su kitomis Europos šalimis ir skubotai įsivedinėti euro, atsisakydama beveik dešimtmetį funkcionuojančios nacionalinės valiutos lito. “Politine prasme įsivesti eurą galime nors ir šiandien, bet realiai - ne, nes yra daug techninių dalykų, dėl kurių turėtumėm atidėti šį sprendimą. Techniškiausia galimybė yra 2007-2008 metai, bet ar tai darysime - tai tikrai neaišku”, - mano finansų ministrė Dalia Grybauskaitė. Jos nuomone, Lietuva turėtų išlikti pragmatiška, paskaičiuoti, ar verta skubėti tai daryti, ar tam pasirengę žmonės, verslas. “Geriau ramiai pagalvokime, ar apsimoka, kada apsimoka ir tik tada tai darykime”, - sakė finansų ministrė, praneša *Elta*.

Banko nuomone, artimiausia galima euro įvedimo Lietuvoje data - 2006 m. pabaiga arba 2007-ųjų pradžia, kadangi 2004 m. gegužę tapusi ES nare, Lietuva savo valiutos kurso politiką turės laikyti bendru interesu ir įsivesti eurą.

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS (1988 - 1990 M.)

VI

300 tūkstantinis mitingas Vilniuje, Vingio parke. (1990.04.07.)

Ir ne tik todėl, kad būtų tenai juos sunaikinę. Bet todėl, kad po pasiuntimo tokio rašto, jau kitą dieną jo autoriai būtų buvę areštuoti. Bet nepaisant to, tokia pagrindžio žurnalistikos forma buvo veiksminga ypač tada, kai toks raštas iš pagrindžio leidinio būdavo perskaitomas per užsienio radiją. Ir tai dažnam lietuviui vėl pažadindavo išsivadavimo viltį, pasididžiavimą dar ko-

vojančiais ir nepasiduodančiais tautiečiais. Tad, nors teoriškai disidentai siekė “patobulinti” sovietinę imperiją, priversti jos valdžią laikytis SSRS Konstitucijos ir kitų “partijos ir vyriausybės aktų”, įgyvendinti demokratiją, bet kaip tik tai irgi griovė Sovietijos pamatus - ji negalėjo ilgiau laikytis be smurto ir melo, esant demokratinėi valdymo sistemai. Kita vertus SSRS vertė atleisti kiek demokratijai varžtus, ekonomi-

nis atsilikimas nuo demokratiinių Vakarų, pasidarius nebeįmanomu dėl technikos pažangos kontroliuoti iš “laisvojo pasaulio” atsklandančios informacijos. Tad, norėdami išsaugoti sovietinę imperiją pirmiausia nuo ekonominio žlugimo, “pažangieji” Kremlius vadai kūrė planus, kaip pertvarkyti sovietinę sistemą, kad ji labiau atitiktų laikmečio reikalavimus, pasaulis nebelaiky-

tų jos totalitarine “blogio imperija”. Įgyvendinti tai ėmėsi 1985 m. paėmę Kremliuje valdžią M.Gorbačiovas ir jo bendraminčiai, kurie ir paskelbė taip vadinamą pertvarką. O, kad paskatintus ją vykdyti, ieškoti naujų sprendimų ir eilinius sistemos “sraigtelius”, pirmiausia ekonomikoje, ir buvo atleisti kiek demokratijai varžtai, partines organizacijas pradėta skatinti kurti pertvarkai remti susivienijimus, kritikuoti, šalinti iš postų tuos, kurie trukdo pertvarkai, naujoms ekonominėms reformoms. Pirmieji naujomis “pertvarkos” galimybėmis ėmė naudotis Maskvos, tuometinio Leningrado inteligentai, kurie tuomet gan drąsiai ėmė kritikuoti iki tol neklystančiais skelbtus buvusius ir esamus imperijos vadus, aiškinti skurdo priežastis ir pan., ėmė steigti visuomeninius susivienijimus pertvarkai remti. Iš okupuotų Baltijos šalių pirmieji 1988 m. balandžio 13 d. įkūrė **Liaudies frontą** pertvarkai remti estai. Gegužės mėnesio pabaigoje to Fronto organizatoriai - akad. M. Bronšteinas ir vyr. mokslo bendradarbis I. Raigas, atvyko į Vilnių, kur susitikime su eiliniaus Žemės ūkio ekonomikos instituto, o kitą dieną (gegužės 27 d.) ir su Lietuvos mokslų akademijos mokslininkais, pa-

pasakojo, kaip buvo įkurtas Liaudies frontas, paliko jo programos ir kitų dokumentų projektus. Akademijoje buvo nuspręsta pasekti estų pavyzdžiu, apgalvoti įkūrimo sąlygas ir po savaitės vėl susirinkus LMA, įkurti analogišką estų susivienijimą. Už to būsimo steigiamojo susirinkimo sušaukimą atsakingais buvo išrinkti jauni mokslininkai Zigmas Vaišvila, Artūras Skučas, Gintaras Songaila, Alvydas Medalinskas ir dar, atrodo, keletas. Bet prieš lemiamąjį susirinkimą, dar 1988 m. birželio 2 d. Mokslų akademijos **Mokslininkų rūmuose Vilniuje buvo organizuota atvira diskusija - Ar įveiksime biurokratizmą**”, tiksliau - “Ar įveiksime baimę”. Šių eilučių autorius tebesaugo tame susirinkime kalbų diktofoninius įrašus. Diskusijai vadovavo ir pagrindinį pranešimą padarė akademikas filosofas, buvęs NKVD darbuotojas, partijos Vilniaus miesto komiteto narys, buvęs ilgametis LMA partinės organizacijos sekretorius Jokūbas Minkevičius, kuris gan argumentuotai pagrindė, kad toliau taip gyventi nebebus galima, kad reikia “imtis priemonių”, kad būtų išsaugota lietuvių kalba ir kultūra.

(Bus daugiau)

DAUG JAUNIMO KLAUSĖSI
V. KERNAGIO KONCERTO

Edvardas Šulaitis

Jeigu iš kapų būtų atsikėlę tie gausūs aukotojai daugiau kaip prieš 40 metų statytiems Jaunimo centro rūmams, jie, be abejo, būtų buvę maloniai nustebinti. Tiek daug jaunų veidų Jaunimo centro didžiojoje salėje jau senokai nebuvo buvę. Į estrados meistro Vytauto Kernagio koncertą beveik išimtinai atėjo tik jauni žmonės, daugumoje neseniai atvykusieji iš Lietuvos.

Tas džiugino ir būrelį prieš 50 metų šiame krašte atsiradusiųjų mūsų tautiečių, matant, kad susidomėjimas lietuviška kultūra nenustos ir su jų iškeliajimu amžinybėn, nors ir žinant jog beveik kasdien auga lietuvių bendruomenė Šv. Kazimiero ir Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Gerą nuotaiką tą šeštadienio vakarą demonstravo estrados artistas, aktorius, renginių režisierius ir vedėjas Vytautas Kernagis. Jis čia savųjų tarpe jautėsi kaip žuvis vandenyje, nuspėdamas ko jam pažįstama publika nori.

Svečias iš Vilniaus, kuris, beje, Lietuvoje yra vienas iš geriausiai atlyginamų atlikėjų (*Veido* žurnalo duomenimis, už vieną vakarą jis gauna du su

puse tūkstančių litų), čia ne vien tik dainavo, pasakojo įvairias, daugumoje linksmas istorijas, bet ir politikavo, ragindamas balsuoti už stojimą į Europos Sąjungą (balsavimo būstinė tą vakarą veikė čia pat esančioje “Čiurlionio” galerijoje).

Savo pasirodymą pradėjęs dainuojamos poezijos kūriniais, kuriems pats pritarė gitara, vėliau jis sėdo dainuoti prie pianino. O antroje dalyje šis estrados karalius jau dainavo su fonogramos palyda.

Publika išgirdo kūrinius apie Severiutę, bičių medų ir eilę populiarių V. Kernagio dainų, kuriuose jis pakartojo beveik visą savo seną repertuarą. Skambėjo žodžiai: “Onyte, einam su manim pašokti”, “Norėčiau aš sugrįžti į Jamaiką” ir kiti.

Beje, prieš dainuojant apie Jamaiką, jis turėjo apgailestauti, kad ateityje šios dainos žodžius turėsias pakeisti, nes tuoj po koncerto, jo rengėjo - Lituanistikos Tyrimo ir Studijų centro direktoriaus prof. dr. Jono Račkausko paskatintas, jis kaip tik vyksta į išsvajotą Jamaiką.

V. Kernagis pora dainų skyrė ir jauniesiems koncerto lankytojams, kurių tėvai ne-

patingėjo juos atsivežti. Pakvietus vaikus į sceną, jaunieji sudainavo populiarią dainelę “Du gaideliai”. Kai kurie iš jų galėjo pasireikšti kaip solistai, kai prie jų lūpų V. Kernagis atnešdavo mikrofoną. Vilnietis sugebėjo ir vyresniusius įtraukti į koncerto eigą, pakviesdamas kartu padainuoti, paploti delnais ir palinguoti. Atrodo, kad šis jo bendravimas su publika tikrai pasisekė.

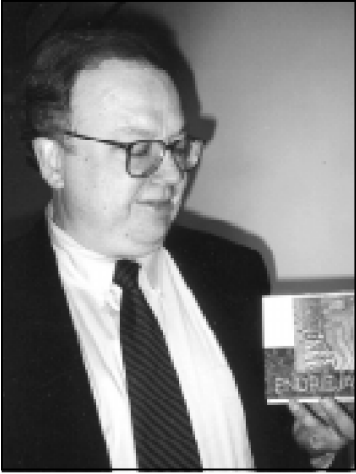
Koncerto pabaigoje scenos artistui padėjo pats rengėjas dr. J. Račkauskas, o jo dukra Rita Bieliauskienė vilniečiui įteikė gėlių. Beje, dr. J. Račkauskas paminėjo, jog į Čikagą V. Kernagis sutiko atvykti ir duoti koncertą be honoraro, pelną skirdamas Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centru.

Debra Natkevičiūtė ir Žygintas Binkis renkasi valgius per Atvelykį Clevelando Šv. Jurgio parapijoje.

• **Inž. Bronius Nainys**, lietuviškos spaudos bendradarbis, visuomenininkas, staiga susirgo ir greitosios pagalbos buvo nuvežtas į Pallos Community hospital, Pallos Hts., IL. Po skubių tyrimų, gegužės 10 d. vakare jam buvo padaryta vidurių operacija dr. Viliaus Mikaičio priežiūroje. Šiuo metu B. Nainys jau namuose, jaučiasi gerai, tikimasi, kad jis ir toliau rašys rūpimais lietuviškos kultūros ir tarptautinės politikos klausimais. **St.Džiugas**

• **Čikagos universitete - paskaitos apie lietuvių rašytojus.** Ilinojaus universitete Čikagoje 2003-ųjų metų pavasario sesijoje skaitomas naujas kursas, pavadintas “Krikščioniška romantizmo koncepcija”. Antano Baranausko, Maironio

Tautos fondo tarybos narys-atstovas Jonas Vainius knygos “Endriejavo žemė” pristatyme. Baniutė M.Kronas nuotr.

ir kitų lietuvių rašytojų kūrybą nagrinėja šio universiteto Lituanistikos katedros pakviesta Vilniaus universiteto profesorė Dalia Čiočytė. Lituanistikos katedra Ilinojaus universitete Čikagoje, primena ELTA, įkurta Pasaulio lietuvių bendruomenės rūpesčiu ir yra jos remiama. Katedrai vadovauja profesorė Violeta Kelertienė. Šių metų pavasario sesijoje taip pat dėstomas lietuvių kultūros kursas anglų kalba bei kiti dalykai. Doktorantė Dalia Cidzikaitė skaito lietuvių kalbos kursą pradedantiesiems, doktorantas Žydrūnas Drungilas - antrus metus studijuojantiems. Lietuvių lingvistiką ir poetiką, taip pat dvidešimtojo amžiaus lietuvių literatūrą dėsto profesorė V. Kelertienė.

A. Smetonos ir A. Voldemaro vardai buvo plačiai žinomi visoje Lietuvoje ir užsieniuose. Atėjus valdžion A. Smetonai po palyginti ilgo ir visokiausių machinacijų pilno krikščionių demokratų valdymo ir po labai trumpo, bet labai daug neramumų ir netikrumo sukėlusio kairiųjų valdymo, su nusiraminiu buvo tikimasi, kad į kraštą ateis rimtis, legalumas, o svarbiausia - aiškumas ir stabilumas. Beje, A. Smetona ir A. Voldemaras buvo daugiausia žinomi ir užsieniuose. Kitų valstybių diplomatai Kaune privatiems pokalbiams bei pobūviams labai dažnai lankėsi pas “neakivaizdinį” prezidentą A. Smetoną ir “neakivaizdinį” ministrą pirminką prof. A. Voldemarą. Pas juos dažnai lankėsi ir Tarybų Sąjungos pasiuntinys. Po perversmo nakties dar ankstyvą rytą Tarybų Sąjungos pasiuntinys A. Aleksandroviskis į Maskvą nusiuntė tokio turinio telegramą: “Per perversmą į valdžią atėjo nacionalistai - nešovinistai, gerų santykių su Tarybų Sąjunga šalininkai”.

Po perversmo vyriausybė buvo sudaryta iš tautininkų, perversmo skatintojų krikščionių demokratų, Ūkininkų partijos atstovo (J. Aleksa) ir perversmininkų statybinio plk. I. Musteikio, paskirto vidaus

“ŠALIS TA LIETUVA VADINAS...”
VII
(Apmąstymų ir samprotavimų santraukos)
Iš knygos “Domas Cesevičius”

reikalų ministru. Prasidėjo valdymas. Prasidėjo valdymas, prasidėjo ir spaudimas į vyriausybę, kad ji būtų stipriau diktatūrinė. Iš vienos pusės, į aštresnę diktatūrą spaudė krikščionys demokratai, siekdami stipresnės akcijos prieš kairiuosius, o iš kitos, - perversmininkai, nepasitraukę po perversmo iš politikos, spaudė, kad sparčiau būtų likviduojamas demokratinis parlamentarizmas. A. Smetonos ir A. Voldemaro, kaip vidurio politikos atstovų, švytavimo diapazonas nuo centro į dešinę ir į kairę buvo gana platus. Krikščionis demokratus siutino vyriausybės neveiklumas prieš kairėjimą arba, tikriau sakant, prieš sekuliarizacijos - nubaznytinimo procesą, nes klerikalinis bažnytiškumas buvo stipriausias krikščionių demokratų ramstis. Tą krikščionių demokratų susirūpinimą bei užsirūstinimą T. Tilvytis tada taip sueiliavo:

“*Voldemaras gabus,
Jis ilgai dar pabus,
Nuliūliuos mūs tėvynę į kairę...*”

Perversmininkai labai tūžo dėl to, kad vyriausybė rimtai

svarstė Seimo rinkimų klausimą, kas jiems atrodė perversmo tikslų ir rezultatų sunaikinimas. Krikščionis demokratus pasisekė gana greit ir gana lengvai išstumti iš vyriausybės koalicijos, nes prieš juos buvo perversmininkai. Mat dar krikščionių demokratų valdymo metu ir dėl paties to valdymo negerovių buvo susiorganizavęs pats perversmininkų branduolys - SKS. Taigi perversmininkų balsas tada buvo labai svarus. Todėl ir jų reikalavimas stiprinti ir aštrinti diktatūrą buvo vyriausybei daug keblesnis. Perversmininkų užmačios “padėti” vyriausybei griežtinant valdymo režimą darėsi vis įžulesnės. Siekdami “padėti” valdžiai stipriai valdyti, jie pradėjo organizuoti paramilitarinę organizaciją “Geležinis vilkas”, kuri turėjo būti kietesnis diktatūrinio režimo nugarkaulis. Perversmininkų aktyvumas ypač suaktyvėjo, kai A. Smetona būsimų Seimo rinkimų intencija 1927 metais apvažinėjo su prakalbomis ir pokalbiais beveik visą Lietuvą. Pati mintis apie Seimą jiems buvo visiškai ne-

priimtina. Tada perversmininkai pradėjo vis daugiau apsupti ir savo įtakoje laikyti A. Voldemarą, tikėdamiesi, kad jis geriausiai vykdys jų pageidavimus ir kad jis nustumis į šalį klasikinį demokratą - minkštą humanistą A. Smetoną. Štai čia ir prasideda konfliktų ir kolizijų užuomazga tarp A. Smetonos ir A. Voldemaro.

A. Smetonos ir A. Voldemaro politinės pažiūros ir politikos principai ilgą laiką buvo artimai panašūs. Bet jų asmenybės, jų charakteriai ir jų dvasinis nusiteikimas politikos atžvilgiu buvo gana skirtingi. Abu jie buvo įtaigūs oratoriai ir publicistai. Bet savo kalbose ir raštuose A. Smetona buvo ramus, lygus aiškintojas bei įtikinėtojas, kalbantis ir rašantis santūriai, stilistiškai išdailinta kalba, o Voldemaro kalbose ir raštuose jaučiamas kovingumas, intencija triuškindi oponentą. Jis labai įmantriai, suk tokai, dažnai demagogiškai naudojo aštrų, netikėtą samojį, mokejo greit ir žvitriai išversti į kitą pusę ir apversti aukštytyn kojomis oponentų tezes ar tvirtinimus. Abu jie, atrodo, turėjo ambicijų būti aukštoje valdžioje. Bet A. Smetona niekad neparodė didžiavimosi valdžia, nemėgo “rodyti” valdžios. A. Voldemaras nevengė parodyti

savo valdingumo arba staigų valdišką sprendimą. O ir visa politinė dvasia jis labai skyrėsi nuo A. Smetonos. Galima būtų pasakyti, kad A. Voldemaras atstovavo Senojo Testamento dvasiai, o A. Smetona skleidė Naujojo Testamento nuotaikas.

A. Smetona, atrodo, rimtai kalbėjo apie Seimo reikalingumą, o A. Voldemaras visaip vinguriavo dviprasmybėmis, iš kurių nebuvo galima suprasti - bus rinkimai ar jų nebus, ruošiamasi rinkimams ar ne. Pavyzdžiui, kad ir toks jo kalambūrinis pareiškimas: “Rinkimai tikrai bus, bet tai nereiškia, kad jie tikrai šiemet bus”. Taip jis sukaliuojosi ir vengė rinkimų temos todėl, kad taip jį vertė daryti perversmininkai, kurių apsuptin jis buvo patekęs. Ta apsuptis betgi, atrodo, jo nevaržė. Priešingai, toje apsuptyje jis jautėsi gana stipriai ir užtikrintai, nes tai buvo realios ir patikimos jėgos. Be to, A. Voldemaras, kaip atsargus ir viskam įtarus “realpolitikierius”, matyt, svarstė, kad geriau žvirblis rankoje, negu briedis girioje. Geriau jau stipriai rankose turima valdžia, nors ir silpnai legalizuota, negu stipriai legalizuota, bet labai dar netikra ir kažin ar pasiekiamą valdžia.

(Bus daugiau)

JUBILIEJINIS BALIUS

Aurelija M. Balašaitienė

Š.m. balandžio 26 dienos vakare Dievo Motinos parapijos salę užpildė gausi publika, susėdusi aplink gražiai padengtus stalus, pagerbti ir iškilingai paminėti tautinių šokių grupės “Grandinėlė” penkių dešimtmečių veiklos jubiliejų. Visiems buvo išdalintas jubiliejinis leidinys, kuriame aprašyta “Grandinėlės” veikla ir atspausdinta daugybė istoriškų nuotraukų ir sveikinimų, jų tarpe popiežiaus Jono Pauliaus, senatoriaus Voinovich, Lietuvos Respublikos prezidento Rolando Pakso, Clevelando miesto merės Jane Campbell ir dar daugelio kitų.

Iš leidinyje surašyto istoriško teksto sužinome, kad Liudas Sagys buvo apdovanotas už nuopelnus DLK Gedimino ordinu. Jis mirė 1998 m. ir buvo palaidotas Lietuvoje, tačiau jo darbą ištvermingai ir sėkmingai tęsė jo žmona Aleksandra, kurią asmeniškai sveikino dauguma susirinkusių svečių. Jų tarpe buvo Ohio gubernatoriaus atstovas ir senas lietuvių bičiulis August Pust su savo žmona, ir dar kiti įtakingi asmenys. Scenos apačioje, salės kairėje pusėje susirikiavo orkestras, kuriam vadovavo energingas ir talentingas Rimas Biliūnas. Scenoje pasiro-

džiusi pranešėja pagerbė įvairius asmenis, LR garbės konsulė Ingrida Bublienė tarė trumpą sveikinimo žodį, o jos “Grandinėlė” pasveikino gubernatoriaus atstovas August Pust. Pagaliau scenon įžgiavo šokėjai, pradėjo šokti, o veteranai sušoko nepaprastai įmantrius šokius. Buvo šokama rateliais ir poromis, dauguma šokių gana komplikuoti savo choreografija.

Po pertraukos vyrukai tryčiojo vidury scenos, prisidėjo merginos, visi sušoko įmantrius ratelius. Pagaliau į sceną įėjo gėlėmis nešinos merginos, jas išdalino šokėjams, tai toliau buvo originaliai šokama su gėlėmis rankose. Publikai triukšmingai plojant, scenon įžengė keli vyrukai. Juostomis apsupo šokėjas. Prasidėjo ir vėl labai komplikuoti šokiai, nes mergaičių ratelį netrukus papildė berniukai. Publika šokėjams sukėlė ovacijas, o orkestro dirigentui Biliūnui buvo įteikta puokštė rožių. Kun. Gediminas Kijauskas pasveikino “Grandinėlę”, perskaitė popiežiaus Pauliaus II sveikinimą ir palaimino visus, o Aleksandra Sagienė tarė jautrų padėkos žodį.

Programai pasibaigus, publika buvo pakviesta į parapijos svetainę, kurioje buvo paruoštos puikios vaišės. Visi skaniai papietavo, užsigerdami ant stalų išdėliotu vynu, o papietavus buvo grojama šokių muzika. Buvo šokama, dainuojama užkandžiaujama. Šalia to, specialių prožektorių pagalba sienose buvo rodomos “Grandinėlės” gyvenimo ir šokių ištraukos. Taip baigėsi iškilminga ir puikiai suplanuota “Grandinėlės” jubiliejinė šventė.

Poetė Eglė Juodvalkė pasisako literatūriniiais klausimais Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre Čikagoje. Z. Degučio nuotr.

IŠ NEW YORKO PADANGĖS

Dr. Giedrė Kumpikas

NATO ir Europos Sąjunga tą pačią savaitę! 96 senatoriai vienbalsiai pasisakė už Lietuvos ir kitų šešių šalių priėmimą į NATO. Nedalyvavo senatoriai Thomas Carper, D-DE, Edward Kennedy, D-MA, Joseph Lieberman, D- ir Lisa Murkowski, R-AK.

Lietuvių Bendruomenė Washingtone prašo visų, kurie rašė laiškus senatoriams prašydami paramos, dabar būtinai parašyti padėkos laiškus, nes senatoriai, mėgsta padėką už pagalbą ir paramą. New Yorkas sunkiai dirbo šiame reikale, ypatingai LB NY Apygardos visuomeninių reikalų vedėjas Raimundas Sližys, kuris nepailstamai ruošė ir siuntė laiškus. Taip pat esame labai dėkingi Apygardos politiniam liaison, kuris davė stambias asmeniškias aukas NATO plėtrai paremti. Sveikiname Lietuvą ir tikimės, kad ši istorinė diena atneš jai geras pasekmes.

Gegužės 10 d. įvyko Tautos fondo metinis susirinkimas Apreiškimo parapijos salėje. Dalyvavo 40 žmonių. Buvo ir iš Čikagos, Floridos ir iš New Jersey. Lietuvos ambasadorius JT dr. Gediminas Šerkšnys kalbėjo tema: “Lietuvos įsijungimas į Europos Sąjungą”. Buvo apspvarstyti esminiai Tautos fondo reikalai, renkamos Tarybos ir Kontrolės komisijos. Kontrolės komisija buvo patvirtinta ta pati: Laima Lileikienė, Vida Jankauskienė ir Malvina Kliveckienė. Išrinkti į naują Tarybą buvo Loreta Stukas iš New Jersey (8,113 balsų), Jonas Pabedinskas iš Čikagos (5,442 balsų); liko dvi kandidatės - dr. Giedrė Kumpikaitė iš New Yorko (3,231 balsų), ir Irena Veitienė iš Bostono (2,064 balsų).

Gegužės 11 d. į Apreiškimo parapijos salę, atvyko Lietuvos Užsienio reikalų ministras dr. Antanas Valionis, ambasado-

rius prie JT dr. G. Šerkšnys, Generalinis konsulas New Yorke Mindaugas Butus ir Rytis Povilaitis, Užsienio reikalų departamento direktorius. Ministras pasveikino New Yorko lietuvių ir apibūdino dabartinę Lietuvos situaciją, ir, taip pat kalbėjo apie įstojimą į ES.

Nuo šių metų sausio 1 d. Amerikos pensijos yra gaunamos Lietuvoje. Anksčiau reikėdavo grįžti kas pusę metų užsiregistruoti. Taip pat, Lietuvos pensijos yra išmokamos čia.

Visus kviečiame į gegužinę! LB Long Island apylinkė rengia Memorial Day gegužinę, kuri įvyks pirmadienį, gegužės 26 d. Kings Point Parke (įėjimas iš Steamboat road).

Lietuvos Konsulatas praneša, kad Valstybės Dienos proga, birželio 23 d., bus koncertas ir priėmimas St. Peters Church, Lexington Avenue ir 55 Street, Manhattan.

Antras Rudens Radijo Balius yra numatytas šeštadieniui, rugsėjo 6-tai dienai.

CHICAGO, IL

Milda Lenkauskienė ir Saulius Kuprys kalbasi pertraukos metu Lietuvių Fondo suvažiavime Pasaulio lietuvių centre Lemonte gegužės 3 d. Z. Degučio nuotr.

2003 m. KELIONĖS Į DAINŲ / ŠOKIŲ ŠVENTĘ VILNIUJE

Finnair ir kitomis oro linijomis

	Išvyksta birželio mėn.	Sugrįžta liepos mėn.
Boston	29 d.	14 d.
Chicago	29	13
Cleveland	27	11
Detroit	27	11
Los Angeles	28	11
Newark	28	13
New York	29	14
Philadelphia	26	11
San Francisco	28	13
Tampa	29	12
Toronto	29	14
Washington	29	13

Galima užsisakyti vietas ir kitomis dienomis.

Skambinkite

**40-24 235th St.
Douglaston, NY 11363
Tel. 718-423-6161
800-778-9847
Fax 718-423-3979**

**E-mail vyttours@earthlink.net
Web site www.vytistours.com**

Atstovybė Čikagoje:

**Rita Penčylienė E-mail pencylar@comcast.net,
tel.: 708-923-0280**

Bronė Barakauskienė E-mail broneb@aol.com

LIETUVA IR PASAULIS

DANIJA - KETVIRTOJI VALSTYBĖ, RATIFIKAVUSI NATO PLĖTROS DOKUMENTUS
Vilnius, gegužės 15 d. (ELTA). Ketvirtadienį Danijos parlamentas ratifikavo Lietuvos ir dar šešių Europos valstybių prisijungimo prie NATO dokumentus. Tuo Danijos parlamentas pritarė Lietuvos, Latvijos, Estijos, Slovėnijos, Slovakijos, Bulgarijos ir Rumunijos įstojimui į Šiaurės Atlanto Sutarties organizaciją. Teigiamą sprendimą savo balsais nulėmė dauguma parlamento narių: 101 balsavo “už”, 4 buvo “prieš”. “Prieš” buvo tik radikali kairioji partija “Vienybės sąrašas”.

Danija yra ketvirtoji valstybė, ratifikavusi NATO plėtros protokolus. Anksčiau tai padarė Jungtinės Amerikos Valstijos, Norvegija bei Kanada.

Danija buvo pirmoji NATO valstybė, dar 1994 m. pradėjusi aktyviai remti Lietuvos siekius tapti NATO nare. Per pastarąjį dešimtmetį įvairiose srityse ji suteikė didžiausią paramą kuriant nepriklausomos Lietuvos ginkluotąsias pajėgas. Danijos daliniuose per 800 Lietuvos karių dalyvavo įvairiose taikos palaikymo misijose Balkanuose. Vėliau Lietuvos kariškių pasirengimas buvo gerai įvertintas NATO šalyse.

IŠKILMINGAI SUTIKTAS PORTUGALIJOS PREZIDENTAS
Vilnius, gegužės 15 d. (ELTA). Iškilminga susitikimo ceremonija Prezidentūros rūmų Didžiajame kieme prasidėjo valstybinis Portugalijos Respublikos Prezidento Jorge Sampaio vizitas Lietuvoje. Portugalijos vadovą su žmona Maria Jose Ritta prie automobilio pasitiko Lietuvos Prezidentas Rolandas Paksas su žmona Laima. Susitikimo ceremonijoje buvo sugroti Portugalijos ir Lietuvos himnai. Aukštąjį svečių pagerbė Garbės sargybos kuopa. Po iškilmingo susitikimo ceremonijos prasidėjo dviejų valstybių vadovų susitikimas, kuriam pasibaigus bus surengta spaudos konferencija.

Portugalijos Prezidentas taip pat susitiko su Seimo pirmininku Artūru Paulausku, kalbėjo Seimo posėdyje. Vakare Prezidentas R. Paksas su ponia L. Paksiene surengė vakarienę Portugalijos Prezidento Jorge Sampaio ir jo žmonos garbei.

EUROPOS TARYBOS SESIJOJE DALYVAVO LIETUVOS VICEMINISTRAS
Vilnius, gegužės 15 d. (ELTA). Diskusijoms dėl III ET viršūnių susitikimo, kuriame turėtų būti aptariamas Tarybos vaidmuo ateityje, kuriant Europą be skiriamųjų linijų, buvo skirta 112-oji Europos Tarybos Ministrų komiteto sesija. Strasbūre vykusioje sesijoje Lietuvai atstovavo užsienio reikalų viceministras Justas Vincas Paleckis.

Sesijos metu vieningai sutarta, jog būtina rimtai rengtis artėjančiam viršūnių susitikimui, kuris turėtų iš naujo apibrėžti Europos Tarybos uždavinius besikeičiančioje Europoje bei surasti naujų Tarybos bendradarbiavimo su kitomis tarptautinėmis organizacijomis būdų.

Sesijoje J. Paleckis pasiūlė, kad šiame susitikime būtų kalbama ir apie regioninį bendradarbiavimą, kaip vieną veiksmingų būdų naikinti skiriamąsias linijas Europoje. Viceministras pažymėjo, jog Lietuva, tapusi Europos Sąjungos nare, toliau tęs regioninio bendradarbiavimo iniciatyvas.

Sesijoje aptarta ir Europos Žmogaus teisių teismo Strasbūre reforma, kuria siekiama augant bylų skaičiui efektyvesnį padaryti Teismo darbą. Be to, pasikeista nuomonėmis dėl galimų ET veiksmų kovoje prieš terorizmą ir prekybą žmonėmis bei skatinant laisvą asmenų judėjimą Europoje. Sesijos išvakarėse ET Generalinio sekretoriaus Walter Schwimmer rezidencijoje įvyko neformalus sesijos dalyvių pokalbis apie Irako atkūrimo problemas.

Šioje sesijoje Tarybos Ministrų Komitetui 2002 m. lapkričio-2003 m. gegužės mėn. pirmininkavusi Malta perdavė pirminkavimą Moldovai.

TIK KĄ PRAŪŽUS REFERENDUMUI dėl Lietuvos narystės Europos Sąjungoje, jau pradedama galvoti, ar kitąmet nereikės rengti dar vieno visuotinio balsavimo - dėl ES Konstitucijos, kurios turės laikytis ir mūsų valstybė. Konvento parengtą ES Konstitucijos projektą svarstys rudenį Romoje turinti prasidėti Tarpyvyriausybinių konferencija. Lietuva bei didesnė dalis kitų mažųjų valstybių sieks, kad šiai konferencijai būtų pateiktas Konstitucijos projektas be jokių alternatyvų. V. Andriukaitis prognozuoja, kad toks visuotinis balsavimas galėtų būti surengtas kitų metų pavasarį, dar iki Lietuvos įstojimo į ES arba jai vos įstojus.

LGITIC inf.

Buvęs Lietuvos Respublikos prez. Valdas Adamkus, prieš balsavimą aplankęs įtakinguosius JAV Senato narius, pareiškė, kad nebus balsuojančių senatorių prieš NATO sutarčių ratifikavimą. Žinia pasitvirtino 100 proc.

PRANCŪZAI JAUČIA MORALINĘ SKOLĄ
Vilnius, gegužės 15 d. (ELTA). Prancūzai jaučiasi moraliai išsiskolinę būsimosioms Europos Sąjungos narėms, sakė Vilniuje viešintis Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos strateginių ir saugumo reikalų departamento direktorius Gerard Araud. “Mes žinome, jog penkiasdešimt metų buvome pasiturintys ir laisvi, o jūs tuo metu buvote kitoje “geležinės uždangos” pusėje. Todėl dabar yra labai svarbu, kad jūs įsijungiate į ES ir NATO, o Europa vėl yra vieninga”, - sakė svečias. Lietuvos URM jis susitiko su ministerijos sekretoriumi Giedriumi Čekuoliu, Saugumo politikos departamento direktoriumi Ryčiu Paulausku, Krašto apsaugos ministerijos atstovais bei Prezidento patarėjais. Pokalbio metu aptartas Lietuvos ir Prancūzijos bendradarbiavimas saugumo srityje, kalbėta apie Lietuvos narystės NATO perspektyvas, bendrųjų ES karinių pajėgų kūrimą, Prancūzijos ir naujųjų Sąjungos narių santykius, kitus aktualius klausimus. Po susitikimo svečias *Eltai* sakė, jog reikia pripažinti, kad tarp 25 ES narių visuomet bus nesutarimų. Tačiau tai yra normalu. “Akivaizdu, kad, pavyzdžiui, Portugalijai bus daug įdomiau tai, kas vyksta Maroke, nei tai, kas vyksta Baltarusijoje. Visiškai atvirkščiai bus Lietuvoje”, - sakė G. Araud. Tačiau, anot jo, reikia pripažinti, kad yra ir daug klausimų, dėl kurių ES narės vieningai sutaria. “Pavyzdžiui, sprendžiant problemas Balkanuose - Makedonijoje, Bosnijoje, Kosove - visos Sąjungos narės laikosi vienodos nuomonės, o ES ir

DIPLOMATIJOS AKTUALIJAS A. VALIONIS APTARĖ SU AMBASADORIAIS
Vilnius, gegužės 15 d. (ELTA). Referendumo dėl narystės Europos Sąjungoje rezultatus, pasirengimą ES Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių tarybos (BRIST) posėdžiui, vyksiančiam gegužės 19-20 dienomis, bei Konvente dėl Sąjungos ateities svarstomus klausimus užsienio reikalų ministras Antanas Valionis aptarė su Vilniuje reziduojančiais ES šalių ir kandidatų ambasadoriais. Ministras padėkojo diplomatams už jų šalių ambasadų indėlį, siekiant teigiamų Lietuvos referendumo rezultatų bei paragino Sąjungos šalis kuo greičiau ratifikuoti Stojimo į ES sutartį. Ambasadoriai pasveikino Lietuvos diplomatinės vadovą su puikiais referendumo rezultatais. Susitikimo metu A. Valionis išdėstė Lietuvos poziciją Europos ateities klausimais ir pabrėžė, kad sprendimas dėl naujos ES Konstitucijos sutarties turėtų būti priimtas tik Lietuvai ir kitoms naujoms narėms įstojus į šią organizaciją. Užsienio reikalų ministras informavo apie pasirengimą ES Bendrųjų reikalų ir išorinių santykių tarybai, kurioje Lietuva pirmą kartą dalyvaus stebėtojos teisėmis. Lietuvai ši Taryba yra svarbi tuo, kad joje bus svarstomas pasirengimas ES ir Rusijos Viršūnių susitikimui, kuris įvyks gegužės 31 d. Sankt Peterburge. A. Valionis pabrėžė, kad Lietuvos nuomone, ES ir Rusijos Viršūnių susitikime tiek Sąjungos šalys narės, tiek kandidatės turėtų dalyvauti lygiomis teisėmis ir būti atstovaujamos tokia pačia sudėtimi. ES Viršūnių tarybose - Kopenha-

NATO čia dirba išvien”, - pažymėjo Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos pareigūnas. Kitas pavyzdys, anot jo, galėtų būti Rusija. Visos ES šalys vieningai sutaria, jog reikia plėtoti gerus santykius su šia šalimi. “Čia naujosios ES narės, kurios turi ilgą bendravimo su Rusija patirtį, galės mus daug ko pamokyti”, - tvirtino svečias. Paklaustas, kada Prancūzija turėtų ratifikuoti NATO stojimo sutarčių protokolus, G. Araud patikino, kad tai turėtų būti padaryta “iki Kalėdų”. Deja, anot jo, ši procedūra Prancūzijoje dėl sudėtingų teisinių procesų vyksta labai greitai. “Tačiau jokių politinių problemų tikrai nekils”, - pabrėžė svečias.

goje, Briuselyje, Atėnuose - Lietuvai atstovavo Prezidentas Rolandas Paksas ir Premjeras Algirdas Brazauskas. Lietuvos diplomatinės vadovas akcentavo, kad suderintose ES pozicijoje yra Lietuvai ypač svarbi nuostata apie būtinumą Rusijai ratifikuoti sutartį su Lietuva dėl readmisijos ir dėl sienos iki šių metų liepos 1 dienos.

• **Klaipėdos** kapinėse S.Daukanto gatvėje tradiciškai buvo padėti vainikai ir gėlės ant Raudonosios Armijos karių, žuvusių mūšiuose su nacistinės Vokietijos kariuomene, kapų. Aikštėje priešais amžinąją ugnį susirinko beveik pusantro tūkstančio armijos ir laivyno, Afganistano karo veteranų, moksleivių ir miestiečių su vaikais. Po mitingo Rusijos Generaliniame konsulate šventės proga buvo surengtas priėmimas.

Šokių šventės vadovės. Iš k: Rasa Šoliūnaitė-Paskočimienė ir Audronė Tamulienė.

XII-OJI LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ ČIKAGOJE

Lietuvių tautinių šokių šventės - vienas gražiausių mūsų kultūros reiškinių Amerikoje - JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenių bei Lietuvių tautinių šokių instituto gražios ir prasmingos veiklos rezultatas. Jau XII-oji lietuvių tautinių šokių šventė įvyks **Čikagoje 2004 metų liepos 3-ąją**, šeštadienį, (repeticijos prasidės liepos 1 d.) Rosemont Allstate Arena, šokėjams ir tautinio šokio gerbėjams gerai žinomoje vietoje, (ten, kur šventėme IX-ąją ir X-ąją šokių šventes). XII-osios šokių šventės organizaciniam komitetui vadovauja Audronė Tamulienė, šventės meno vadovė Rasa Šoliūnaitė-Paskočimienė, darbščios, talentingos organizatorės, gerai žinomos LB kultūrinėje veikloje. Suburtas darnus kolektyvas pradeda darbą, kuriama šventės programa, simbolika, suvenyrai, planuojama, kur įvyks susipažinimo vakaras, jaunimo šventė, kaip priimti svečius Hyatt Regency O’Hare, suruošti tautodailės parodą.

Taigi šventė išsvajota, sukurta 1937 metais, pirmoji lietuvių tautinių šokių šventė įvykusi Kaune birželio mėn., po 20 metų atgaivinta Čikagoje gyvuoja iki šių dienų. Niekada neturėtume užmiršti gražios idėjos Amerikoje virtusios tradicija, kas keleri metai sukviesti, surinkti iš visų pasaulio kampelių mylinčius tautinį šokį, kad draugautų, kad pajustų norą jungtis į šokio sukūrį, išskleisti plačius “Malūno” sparnus, kad visada jų širdies kertelėje tilptų geras jausmas, ilgesys nuoširdžiam, nesuvaržytam, džiugiam šokiui besikeičiančio gyvenimo triukšme. Šis trumpas pranešimas žymintis XII-osios Lietuvių tautinės šokių šventės ruošos darbų pradžią, skelbiantis šventės datą - 2004 m. liepos 3 d., yra ir kvieslys: visus šokėjus, šokių būrelius, šokio mylėtojus ir gerbėjus, visus pasiilgusius Čikagos, draugų ir bičiulių, visus kviečiame į XII-ąją lietuvių tautinių šokių šventę. Ruoškitės. Visą informaciją skelbsime spaudoje.

Laima Krivickienė

MIRĖ RAŠYTOJA HALINA KORSAKIENĖ

Lietuvos rašytojų sąjungą pasiekė skaudi žinia, kad eidama 93-iusius metus, kovo 14 dieną po ilgos ir sunkios ligos mirė prozininkė, memuaristė, vertėja, Lietuvos rašytojų sąjungos narė nuo 1945 metų Halina Korsakienė.

H. Korsakienė gimė 1910 m. rugpjūčio 30 dieną Maliutinkos kaime, Kijevo gubernijoje, Ukrainoje. 1925 metais baigė Biržų gimnaziją, 1939 m. - Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakultetą, mokytojavo Kaune ir Pasvalyje. 1940-1941 m. dirbo Kauno radiofone, 1944-1945m. - Lietuvos radijo komitete. Nuo 1945 metų dirbo vien kūrybinį darbą.

Rašytoja H. Korsakienė vertė iš vokiečių, lenkų, rusų kalbų. Pirmieji vertimai spaudoje pasirodė 1932-aisiais. Ji išvertė S. Žeromskio, A. Gailito, H. Valpolė, A. Čechovo, M. Gorkio, I. Erenburgo, F. Gladkovo, M. Šolochovo, A. Tolstojaus kūrinių.

Rašytoja išleido 6 apsakymų ir apysakų rinkinius suaugusiems ir vaikams: “Gimtajame mieste” (1949), “Dovana” (1950), “Klasės garbė” (1952), “Gyveniman išėjus” (1955), “Neapšviestoji mėnulio pusė” (1969), “Išpažintis po penkiasdešimties metų” (1979), romaną “Laikinoji sostinė” (1961). H. Korsakienės kūrinių išversta į rusų, gruzinų, ukrainiečių, kinų ir kitas kalbas.

Memuarinėse knygosė “Susitikimai” (1977), “Veidai ir likimai” (1982), “Sugrįžusi praeitis” (1985) nupiešta žymiųjų lietuvių rašytojų - V. Krėvės, P. Cvirkos, S. Nėries, V. Mykolaičio-Putino, B. Sruogos ir kitų - portretų.

VERDI “REQUIEM” ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS BAŽNYČIOJE LOS ANGELES

Vytautas Zelenis

Kasmet gavėnios metu parapijos choro vadovas dirigentas Viktoras Ralys paruošia bažnytinės muzikos koncertus. Praeityje girdėjome H. Duboi “Septynius paskutinius Kristaus žodžius”, vėliau G. Rossini “Stabat Mater”, praeitais metais ne pilnai atliktą G. Verdi “Requiem”, o šiemet balandžio 5 d. turėjome malonumo išklausyti ištisai tą patį monumentalų “Requiem”. Dirigento Ralio dėka parapijos chorą papildė mišrus Los Angeles operos choro ansamblis. Susidarė puikus jungtinis choras, pajėgus atlikti muzikos aukšto lygio veikalą. Dirigento buvo parinkti ir svečiai solistai: Cynthia Leigh Karp – sopranas, Erin Murphy – mezzo sopranas, Etsel Skelton – tenoras ir Liudas Norvaišas – bosas, Vilniaus Operos solistas, kurio turtingą, malonaus tembro balsą ne kartą girdėjome mūsų velykinių koncertų metu, ir praeitais metais jam suruoštame rečitalyje. Ir šiais metais vargonavo Virginijus Barkauskas. Choro paruošime dirigento asistentė buvo pianistė Auksuolė Jackūnaitė.

Bažnyčios erdvėje vos girdimu pianissimu choras ir solistų-čių kvartetą išpūdingai pradėjo “Requiem” koncertą. Vargonų sukeltos audros lydimas choras išvystė nepaprastai dramatiškai galingą forte, kokio klausytojai nesitikėjo išgirsti iš nedidelio sąstato mažos

parapijos bažnytinio choro. Plataus spektro dinamika reikėsi visose devyniose “Dies Irae” dalyse, kurios pareikalavo iš choro ir kvarteto daug ištvermės ir gražaus susigiedojimo. Nebuvo leista kvartetui atsikvėpti, nes sekanti dalis “Domine Jesu” priklausė kvartetui.

Kulminacinis punktas buvo dviem chorams “Sanctus” fuga. Operos choristai sudarė pirmąjį chorą; antrojo choro funkcijas atliko parapijos choras.

Malonu priminti, kad su Viktoro Ralio vadovaujamu Šv. Kazimiero parapijos choru nesidrovi koncertuoti operų solistai bei solistės, ir šiuo atveju nesidrovėjo talkininkauti operos choristai – profesionalai. Turint pakankamai vokalinės medžiagos “Requiem” fugoje panašių melodijų frazės, besipildamos tarpusavyje aštuonių balsų tekstūroje, sudarė tirštą ir didingą harmoniją, kurioje žodis ‘sanctus’ skambėjo kaip himnas galybių Viešpačiui. Dirigento Ralio vedamas choras aštuoniabalsę fugą atliko pasigėrėtinai sklandžiai su autentiška tempo ir muzikos išraiška.

“Agnus Dei” solisčių duetas su chorą ir “Lux aeterna” mezzosoprano, tenoro ir boso trio, sukūrė nuolankiai skambančios maldos religinės mistikos nuotaiką.

Paskutinėje dalyje “Libera me Domine” efektingai išryškino ir papildė Verdi “Requiem” reto grožio muzikos turinį. “Dies irae” pasikartojimuose, minoriniame “Requiem” bei antros fugos pynėje Cynthia Leigh Karp parodė daug vokalinio įvairumo savo malonaus tembro, plataus diapazono soprane.

Prie gražaus Verdi “Rquiem” atlikimo neužteko gero choro, gerų solistų bei solisčių. Neturint orkestro, reikėjo geros vargonų palydos. Orkestro trūkumą užpildė vargonais maestro Virginijus Barkauskas, pagarsėjęs savo atliktais vargonų rečitaliais New York “Alice Tully Hall”, Washington, D.C., Nacionalinėje katedroje, San Francisco Marijos katedroje bei kitose didžiųjų vargonų salėse. Jo partitės ir puikus vargonų muzikos išmanymas spalvingai reikėsi visuose vargonų registruose.

Viktoras Ralys retkarčiais praversdamas pluoštą partitūros lapų, užtikrintai pravedė pusantros valandos koncertą. Per eilę metų įdėto darbo jo išlavintas choras išvystė savitą, maloniai skambančio garso toną. Choristai, gerai žinodami atskirų balsų vokalo partijas, atidžiai sekė dirigentą ir darniai atliko nelengvo pobūdžio jiems užduotą uždavinį, kurio pabaiga iššaukė spontaniškas, ilgai užsitęsusias atsistojusių klausytojų ovacijas.

Iš Lietuvių Operos spektaklio balandžio 27 d.: trečiojo veiksmo scena Verdi “Kaukių baliaus” operoje. Valerija Balsytė Amelijos ir Bronius Tamašauskas Riccardo vaidmenyse. J. Kuprio nuotr.

Šilutės rajone, aukščiausioje Rambyno kalno vietoje, šalia Mažosios Lietuvos panteono - Bitėnų kapinaičių, kuriose palaidoti Martynas Jankus, Vydūnas bei kiti žymūs krašto žmonės, iškils paminklas grožinės literatūros pradininkui Kristijonui Donelaičiui. Pagal kauniečių architektų Martyno ir Marijos Purvinų projektą sukurtas paminklas bus pastatytas artė-

jančių K. Donelaičio 290-ųjų gimimo metinių proga.

Vilniaus Antakalnio kapinėse atidengtas paminklas monsinjorui Kazimierui Vasiliauskui, o Lietuvos mokslų akademijoje surengtas vakaras “Įamžintas monsinjoro Kazimiero Vasiliausko atminimas”. Arkikatedrai atgavus klebonijos patalpas Tilto gatvėje, čia ketinama įkurti ir

monsinjoro K.Vasiliausko muziejų.

Vilniaus universiteto Šv. Jonų bažnyčioje surengtas koncertas, skirtas Motinos dienai, kuriame dalyvavo Vilniaus universiteto kamerinės muzikos ansamblis, akademinis choras, merginų choras “Virgo”, solistė Natalija Dutkevič. Dirigavo Paulius Bernardas Koncė ir Rasa Gelgotienė.

VYTAUTAS ALANTAS IR LIETUVA GLOBALINĖJE SISTEMOJE

Pilypas Narutis

Įdomu, kad mūsų iškilioji literatė Alė Rūta, rašydama apie V. Alantą, kaip vieną populiariausių žurnalistų ir labiausiai mėgstamų dramaturgų ir jo gimimo datą 2002 m. birželio 18 d. suminėdama, nemini jo mirties datos. Ir tikrai mirimo data nereikalinga, nes jis mūsų tarpe gyvas, sakyčiau visos lietuvių tautos tarpe savo kūrybine galia yra gyvas ir liks gyvas.

Matilda Marcinkienė mane aprūpino gausia spauda ir knygomis apie Vytautą Alantą. Tikrai, ypač daug buvo prisiminta spaudoje apie jį praeitais metais - 100 metų nuo V. Alanto gimimo sukaktuvėse. Bet ir šiemet *Draugo* kultūriniame priede vasario 28 d. A. Zaluba atkreipia dėmesį į Vytauto Alanto parašytą knygą “Tautos istorijos vingiais”, išrinkdamas iš jos daug citatų kurios “apčiuopia lietuviybės šaknis”, ir toji knyga reikalinga kaip vaistas, kad “įsisamoninti V. Alanto teiginiai padėtų vaduotis nuo moralinės ir tautinės mažakraujystės” mums visiems.

Kodėl? Vytautas Alantas (Jakševičius) gimęs 1902 metais - nenumirė, nes gyvena tarpe mūsų sava kūryba!

V. Alantas parašė 8 romanus, 7 novelių rinkinius, eilėraščių knygą “Paversmiai”, sukūrė 11 dramos veikalų, 7 rankraščius vaidinti, ir 1 eilėraščių rinkinį. Paskutinioji knyga išleista 1990 m., jo pasitraukimo iš šio pasaulio metuose - “Tautos istorijos vingiais”.

V. Alanto paskutinioji atspausdinta “Tautos istorijos vingiais” knyga šiuo metu yra ypatingai atžymėtina: lieka kelrodžiu dabarčiai ir ateičiai.

Jei prie minėtos grožinės, kasdieninių svarstymų bei artistinės literatūros pridėsime dar, kad jis buvo “Lietuvos aido” redaktorius, tai pajusime jo pilnai darbingą asmenybę. Redagavimas Nepriklausomos Lietuvos oficiozo jo asmenybei suteikia jau ir tam tikrą politinį atspalvį, nors gyvenime, politika yra natūralus kiekvieno žmogaus atspalvis. Kai kas sako: “Aš nieko bendro su politika nenoriu turėti”, tai tas žmogus save apgaudinėja, arba kitus nori apgauti. Pavyzdžiui, pastebėjau, kad kai kurie, net jauni istorikai, neranda reikalo Nepriklausomos Lietuvos minėti, bando Nepriklausomos Lietuvos laikotarpį vadinti “tarpukario Lietuva”. Neradau, kad V. Alantas kur nors kada nors nepriklausomos Lietuvos laikotarpį vadintų - “Tarpukario Lietuva”. Aš pasisakau labai neigiamai apie tokį “išradimą”.

RUSŲ POLITINĖ DEMAGOGIJA

Žurnalistas J. Žygas *Dirvoje* (2002. VI. 11) primena ir kartu piktinasi, kad Mažąją Lietuvą dabartinė “Rusija okupavo ir inkorporavo sau kaip grynai rusišką administracinį regioną, nors Potsdamo (1945) - tik laikinai šį kraštą administruoti iki Taikos konferencijos, pavedė Sovietų Sąjungai”, o dabar Rusija “nuėjo 500 kilometrų nuo savo teritorijos įkūrimui karinės bazės Rytprūsiuose, kurie graso taikingam gyvenimui Lenkijai, Lietuvai, Vokietijai ir likusiai Vakarų Europai”.

Šis žurnalisto J. Žygo priminimas, rodymas ir įrodymas, kad šiandieninė Rusija niekuo nesiskiria nuo Sovietinės Rusijos ir jai galima taikyti, kaip yra priimta, kad Rusija, kaip ir Sovietų Sąjunga, yra “ta pati panelė tik kita suknele”.

Kodėl aš tai primenu? Šitoks Rusijos, kaip Sovietų Sąjungos, priminimas paryškina ir sudaro esminę V. Alanto gyvenimo kaip ir mūsų visų gyvenimo tragediją. Kodėl, gi, V. Alantas, kaip ir didelė tautos dalis, buvom priversti gyventi už Lietuvos ribų?

Ir dar skaudžiau! Kur dabar Mažoji Lietuva? Prūsai - lietuvių giminaičiai - išnaikinti. Maskva dabar jau drįsta rašyti, (O kai kas mano, kad Maskva tik juokauja! Bet koks, gi, čia juokas?), kad “Prūsija” iš tikrųjų buvo ir yra - tai yra “Rusija”, nes toji raidė “P” buvo pridėta “Rusijos priešų”, kurie Rusijos nekenčia... Tokia politinė demagogija galima tik sovietinio komunistinio paveldo asmenų.

Vytautas Alantas labai įdomiai nuolat savo širdimi juto gėrį ir grožį, ir juto gėrį ir grožį naikinančią velnio jėgą, kurią jis siūlo mums nugalėti, jei norime išlikti tuo, kuo Dievas mus sukūrė - būti lietuviu. Pagal V. Alantą, mums visiems lietuviams reikia išvystyti kūrybines jėgas, nes tik kūrybinės jėgos, siekiančios tiesos, gėrio ir grožio, galės užkirsti kelią lietuviams naikinančioms jėgoms ir smurtui, o tai galima yra visiems lietuviams glaudžiantis tautinėje vienybėje, nuo mus naikinančių jėgų išsivaduoti.

NUOTAIKOS DABARTINĖJE LIETUVOJE

Skaitau *XX Amžių* ir randu lituanistikos profesoriaus svarstymus ir tokį pasisakymą tema - “Mokymo procesas be tautinio ugdymo”.

Prisimintas ir pagerbtas rašytojas, dramaturgas, publicistas Vytautas Alantas, buvęs “Lietuvos Aido” vyr. redaktorius, parašęs ir išleidęs daug grožinės literatūros. Iškilmingas paminėjimas šimtųjų gimimo metinių proga įvyko balandžio 5 d. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje. Minėjimą rengė Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Čikagos skyrius. Iš k.: Matilda Marcinkienė, ALTS Čikagos skyriaus pirmininkė, dr. Renata Variakojytė-Staniškienė, rašytojo V. Alanto seserėnas kun. dr. Kęstutis Trimakas ir Zuzana Juškevičienė, ALTS Čikagos skyriaus vicepirmininkė. J. Variakojienės nuotr.

Dabartinėje Lietuvoje: “Lyginant prieškarinės nepriklausomos Lietuvos švietimo dokumentus, dabar svarstomasis turi vieną esminį trūkumą: jame nebėra lietuvių, kaip savo krašto patrioto, ugdymo pabrėžimo. Su žiburiu reikia ieškoti tokių sąvokų kaip Tėvynės meilė, patriotizmas ir pan., kurios anuomet nepriklausomoje Lietuvoje buvo pabrėžiamos. Visa tai dabar tik paminima, bet neišryškinama. Mokytojo procesas nebekreipiamas tautinio ugdymo linkme.

Ar dabar tai jau nebe aktualu? Labai aktualu. Gerau pameinu, nes pats išgyvenau, kaip 1940 metais bolševikai, okupavę Lietuvą, pirmiausia sugriovė tautinį auklėjimą. Nuo to pradėjo bolševikinę švietimo pertvarką. Rodos, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, reikėjo pradėti nuo to, ką bolševikai sugriovė: atkurti tautinį auklėjimą. Bet tai nebuvo padaryta. Beveik neatsižvelgta į prieškarinio Lietuvos patirtį. Iš pradžių 1988 m. buvo iškelta tautinės mokyklos koncepcija. Paskui nutolta nuo jos. Dabar svarstomose “Švietimo gairėse” ji nebeatgaivinama. “Gairių” tikslas - nužymėti švietimo politikos prioritetus, tikslus ir uždavinius. Tarp prioritetų tautinio ugdymo nematyti. Dėl to neuostabu, kad švietimo darbuotojus ir ypač mokinius galima išgirsti sakant: “Kam mums reikalinga ta nepriklausomybė?”

Kodėl dabar taip pradeda sakyti, straipsnio autorius dr. Zinkevičius tvirtina: “dabartinėje Lietuvoje tautinis auklėjimas pakeičiamas pilietiniu auklėjimu. Bet tai - ne tas pats. Tauta - įgimtas fenomenas, o pilietybė - dirbtinis daly-

kas, susijęs su valstybe, kuri irgi yra dirbtinis fenomenas. Lietuvos pilietis gali būti ir ne-lietuvis, net antilietuviško nusiteikimo žmogus, sakysim, koks nors Burokevičius ar liūdno atminimo Valerka Ivanovas. Pastarasis, atlikęs bausmę, dirbo mokykloje, net dėstė istoriją - didesnio kuriozo negali būti. Vietoj tautiškumo dabar iškeliamas kosmopolitizmas. Žvalgomasi į Ameriką. Bet užmirštama, kad JAV - tai emigrantai, tautų mišinys. Šiuo atveju mums jos pavyzdys visai netinka. Dabartiniuose švietimo politikos dokumentuose daugiau kalbama apie tautinių mažumų tapatybės išlaikymą, negu apie lietuvių lietuviybės ugdymą.

Neretai girdime pasiaiškinant: einame į Europą, o ten lietuviškumo nereikės.

Užmirštama, kad mes Europai, (ir dar pridėčiau, ypač pasauliui) kaip tik ir esame įdomūs savo tautiškuumu. (Dr. Z. Zinkevičius, *XX Amžius* Nr. 20, 2003. 03 12)

JO GYVENIMAS

1/3 gyvenimo praleista Lietuvoje, o 2/3 gyvenimo už Lietuvos ribų. Ir dar turėjo džiaugtis, kad suspėjo išbėgti už Lietuvos ribų, nes bent galėjo laisviau gyvenant kurti, kai Lietuvoje tauta išgyveno naikinimą tautos, sunkius ir žiaurius vergovės metus, lietuvių tautinės kūrybos naikinimo metus.

Dabar Lietuva laisva. Toji dabartinė Lietuvos laisvė ypatingai išryškėja, kai prisimeiname vergiją. Vergija, kurią mes, čia esantieji, esame pajutę, buvo tokia baisi, kad dabartiniai trylika laisvės metų stabdo mus kartais nuo realaus žvilgsnio pasijusti būti laisvais, ir daryti, kad nepriklausomybė

būtų ir liktų tikrai nepriklausoma. Bet atsiminkime, kad nepriklausomybės vardan 1939 m. norėjome būti neutralūs. Ar mums pavyko? Mums nepavyko. Dabar, bėgdami nuo to buvusio siaubo, bandomė užsikabinti už Europos Sąjungos, už NATO... Bet vykdamant tai reikia tam tikro pasiruošimo, būtent, platesniu mastu vykdyti tautinį auklėjimą, kuris vis dar kai kam užkliūva, nes tas labai padėtų atgautą nepriklausomybę labiau gerbti ir stiprinti.

Šitose sąlygose štai ir iškyla V. Alanto kūrybos reikšmė. Aplinkybių priverstas jis 2/3 savo gyvenimo praleido už Lietuvos ribų, savo prigimtyje judamas pareigą tautai ir jos ateičiai, išvystė kūrybines galias, kurios tikrai yra labai naudinga pagalba mums dabarčiai ir ateities išsivijos kartoms.

Ypatingu talentu apdovanoję V. Alantą matome grožinėje literatūroje. Originalus iš prigimties poetas. Savo poezijos knygoje “Paversmiai”, gėrintis eilėdara, jis neleidžia mums užmiršti Lietuvos istorijos ir kartu, primindamas savo tremtinio dalį, jis eiluoja senovės Lietuvos istoriją:

“Ir Žalgiris daugiau nebe pasikartos,

Ir Vilkas Geležinis nebegrįs iš ūkanų senų,...

Esu išbloktas iš karališkos tarnybos,

esu išbloktas iš imperinių ribų, ieškodamas užuovėjos...”

V. Alantas sukuria Lietuvos valdovų istorijai himnus pavadindamas juos “Lietuvos karalių portretai”. Tai eiliuota istorinė Lietuvių tautos odė. Bet šalia tos odės pasidaro labai aktuali V. Alanto kūryba -

(Nukelta į 11 p.)

RENGINIŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 26 d. 8:30v.r. - Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

BIRŽELIO 15 d., sekmadienį, 3:00 val. p.p. **Tragiškojo birželio** (1941) paminėjimas ir ekumeninės pamaldos už žuvusius ir nukentėjusius latvius, lietuvius ir estus Dievo Motinos parapijoje. Rengia *Clevelando Baltiečių Komitetas*.

RUGSĖJO 7 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

RUGSĖJO 28 d. Lietuvių diena, Lietuvių Meno Ansamblio **“Dainava”** koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia JAV LB Clevelando Apylinkės Valdyba.

LAPKRIČIO 16 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. - Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

Rašytoja Eglė Juodvalkė skaitė rašytojo V. Alanto kūrybos ištraukas. Zigmo Degučio nuotr.

VYTAUTAS ALANTAS IR LIETUVA GLOBALINĖJE SISTEMOJE

(Atkelta iš 10 p.)

knyga “Tautos istorijos vingiais”. Su šia knyga V. Alantas veda lietuvių tautą iš senovės į naujus laikus, tai tęsinys jo publicistikos rinkinio “Žygiuojanti tauta”.

Atkreipiau dėmesį į porą mūsų labai dažnai vartojamų žodžių ir V. Alanto: nacionalizmas ir patriotizmas bei tautiškumas.

V. Alantas net diskutuoja su St. Šalkauskiu, kuris sako, kad kas dora ir protinga tai - patriotizmas, ir nedora ir neprotinga - nacionalizmas... Įdomu man, kad keliose vietose (keliose, bet ne visose!), V. Alantas patriotizmą pavadina stipriausia tėvynės meilės forma ir tik po to jis pasisako teigiamai ir apie nacionalizmą. Žinoma, meilės niekada negali būti per daug ir tėvynės meilė negali būti per didelė - nes meilės sąvoka pati savyje yra nepamatuojama.

Tačiau, gi, žodis naciona-

lizmas yra kilęs iš lotyniško žodžio nacio - nacionis - kas reiškia lietuviškai “Tauta” ir tautiškumas, tad kam reikia mums iš viso vartoti svetimos kalbos žodį ir paskui ginčytis dėl žodžio sąvokos. Nacizmas, nacionalizmas, nacionalsocializmas ir dabar dažnai vartojamas žodis - naciai - sudaro neigiamą įspūdį.

TAUTINĖ KŪRYBA YRA MENAS

V. Alantas diskutuoja. Iš mūsų tautinių dainų, tautosakos ir kalbos atsiveria senųjų gadynių tautos dvasios kūrybinis pasaulis. Lietuvybė turi būti menininkui kompasas neleidžiantis nuslysti. Žinoma, menininkui niekas negali nurodyti nė kaip, nei ką jis turi kurti, tačiau, tik su sąlyga, kad jis neišmainytų lietuviškų kanklių į ... tarptautinę plokštelę “merry-go-round”.

Lietuvė motina yra ir bus naujosios Lietuvos lėmėja.

V. Alantas puoselėja aukštąją, mokslinę kultūrą. Lietuviai turi siekti mokslo. V. Alan-

Stacy Lee

Floridos paukštė

Floridos paukštė robin raudongurklė,
pirmasis pranašas atbundančių laukų,
virpėjo liepsnele saulėtekį ankstyvą,
pažadinsi žemę iš nakties sapnų.

O mano paukšte, robin raudongurkle,
nupink man giesmę iš dangaus gijų,
kurion sutilptų ilgesiu patvinę upės,
snieguolių mėlis ant žiemos sparnų.

Sudėk man giesmę, robin raudongurkle,
apie mintis, keliaujančias baltais laivais,
į šiaurės tolius burtuos paskandintus,
vasario pūgai šėlstant vakarais.

Tau nesuprast, pietų mieloji paukšte,
vienatvės polėkių nei liūdesio gėlos,
kai laikas žarsto vien prisiminimų skiautes
ant vasarų nesibaigiančių žalumos.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

LAIKRAŠČIO “DIRVA” REDAKCIJAI

Išleidome Vilniaus vidurinės mokyklos “Lietuvių namai” moksleivių kūrybos rinkinį “Želmenys”. Kadangi “Dirvos” laikraštis ne kartą spausdino mūsų moksleivių kūrinius (kai kurie jų išspausdinti ir minėtame rinkinyje), siunčiame knygelę, kaip padėką Redakcijai.

Direktorius pavaduotojas ugdymui
Aloyzas Bakšys

tas atkreipia dėmesį, kad Vilniaus universitetas buvo ir yra didysis Lietuvos kultūros židinys. Lenkų Krokuvos universitetas norėjo pasisavinti Lietuvos krikščioninimo garbę, bet įkūrus Vilniaus universitetą, jiems tai bepavykė. Aukštosios mokyklos steigėjams jėzuitams rūpėjo ne lenkinimas ir ne lenkiškos kultūros skleidimas, bet religiniai Lietuvos reikalai.

V. Alantas džiaugiasi, kad Vilniaus universitetas pakėlė Lietuvos istorijos bėgyje lietuvių kultūrinį lygį ir sulaukė lenkų sulenkinimo norus.

Man įdomu, kad ši tema aktuali ir dabar Lietuvoje. Atrodo, kad ir dabartinė Lietuva junta kaip Lenkija bando įsipiršti Lietuvai kaip buvusi Lietuvos krikščionintoja ir kultūrintoja. Štai šių dienų žymiausias kalbininkas Z. Zinkevičius rado reikalą pastudijuoti istoriją ir parašė knygą, kurioje moksliniu tikslumu įrodo, kad krikščionybė į Lietuvą atėjo ne iš Lenkijos, bet iš Vakarų, iš germanų, iš vokiečių. Įdomiausias man buvo vienas iš duotų kalbinių pavyzdžių, kaip malda: “Garbė Dievui Tėvui...”, kuri Lietuvoje yra įsišaknijusi, kai lenkai sako: “Garbė Dievui”, arba “Garbė Kristui”. Tas “Dievas Tėvas...” yra senųjų germanų buvo ir yra vartojamas. Vadinasi krikščio-

niškoje maldoje iš Vakarų, o ne per slavus atėjo į lietuvių tautą krikščionybė.

Rusai, lenkai ir vokiečiai kėsinosi užčiaupti lietuvišką žodį, bet lietuvių kalba, nors ir labai apkarpyta, ištvėrė iki “Aušros” užtekėjimo.

Su V. Alantu ir aš tariau: “Auklėtojų uždavinys ir pareiga įdiegti jaunimui pasaulėžiūrą, dedant pagrindan tautos ateities, garbės ir gerovės idealą.

Dar viena pastabėlė. Lietuvos įkaitų grupė Stutthofo kacetė kaip tik labiausiai svarstė temą “Lietuvių tauta pasaulinėje plotmėje”, nes mes Stutthofe susitikome su įvairiomis tautomis. Tuose svarstymuose - aš juos vadinu Stutthofo akademija - kaip tik giliausiai svarstė istorikas dr. Kučinskas, prof. B. Sruoga, kun. Stasys Yla, mūsų “enciklopedija” - prof. Jurgutis, mokėjęs 12 kalbų, teis. J. Noreika ir kiti... labiausiai pabrėždavo tautinį subrandimą. Lietuviai buvo kitų tautų kalinių tarpe gerbiami

DIRVAI
AUKOJO

B.Norkūnas, Dearborn, MI 75
V.Besperaitis, Sedona, AZ 40
V.Gruzdis, Cleveland, OH 30
H.Bagdonienė, Oak Lawn, IL . 25
V.Aukštuolis, Westmont, IL .. 20
M.Lembertas,
Santa Monica, CA 20
V.Zelenis, Reseda CA 20
N.Kaminskas, Euclid, OH 10
K.Palubinskas,
Cleveland, OH 10
A.Petrauskis, Euclid, OH 10
A.Ščiuka, Dorchester, MA 10
K.Zimmerman, Pnsvl. Tw. OH 10

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

FOR RENT

2 bedroom apartment
double house up
20426 Lakeshore Blv.
Euclid, OH

Tel.: 481-2419

kaip ypatingi tolerantai, suprantą visų tautybių vertę, nuotakas ir norus. Ir čekai, ir gudai, ir ukrainiečiai ateidavo į mūsų bloką pasitarti.

2003 kovo 27 d. *Draugas* pirmame puslapyje atspausdino: “Briuselyje pasirašyti Lietuvos prisijungimo prie NATO protokolai”. Lietuva įžengia į globalinę sistemą.

Štai tokioje naujoje situacijoje V. Alanto atžymėtos tautos keliui gairės yra labai reikalingos. Sustiprinę tautos dvasią kultūrinėmis tautinėmis vertybėmis, galėsime drąsiai įeiti į globalinę sistemą, kuri yra neišvengiama. Čia negalėsime likti neutraliais, bet tautinėmis vertybėmis galėsime būti kitiems įdomūs ir kitų vertinami. Žengdami į NATO mes išvengiame būti pavojingoje kryžkelėje tarp Rytų ir Vakarų, bet būtina sustiprinti lietuvių tautinę kultūrą, kaip siūlo V. Alantas ir sustiprinti tautinį auklėjimą tautinio ugdymo linkme, ko dabar pasigenda Lietuvoje ir lituanistas dr. Z. Zinkevičius.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$40,
PUSEI METŲ - \$25,
PIRMA KLASE - \$63,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$115.00

SPORTAS

53-SIOS ŽAIDYNĖS CLEVELANDE

400 jaunimo suplaukė į 53-sias Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynes, įvykusias š.m. gegužės 9-11 dienomis, Clevelande, Ohio. ŠALFASS-gos pavedimu, žaidynes rengė Clevelando LSK Žaibas, pirmininkaujamas Vido Tatarūno.

Varžybų programoje vyko krepšinio, tinklinio ir plaukimo 2003 metų ŠALFASS-gos pirmenybės. Buvo numatyta ir stalo teniso bei šachmatų pirmenybės, tačiau stalo teniso varžybos buvo atšauktos, iki registracijos termino balandžio 26 d. neužsiregistravus pakankamai dalyvių, o šachmatai buvo atidėta vėlesniam laikui, nesusirinkus pakankamam skaičiui žaidėjų.

Krepšinio varžybos vyko šiose klasėse: vyrų A, vyrų B, moterų, jaunių A (1984-86 metų gimimo) ir mergaičių A (1984-86 m. gimimo). Viso buvo 31 komanda.

Dėmesio centre buvo **vyrų A klasės** varžybos, kur, dalyvaujant 7 komandoms, laimėtojais tapo **Čikagos “Žalgiris”**, finale įveikęs Detroito “Kovą” 111:85. Trečioje vietoje liko Čikagos SK “Lituanica”, laimėjusi prieš Toronto “Aušrą” 87:66.

Vyrų B klasėje žaidė 11 komandų. Laimėtojai: 1) **Connecticut “Ažuolai”**, 2) Čikagos “Šaulys”, 3) Toronto “Vytis”.

Moterų klasėje: 1) **Connecticut “Audra”**, 2) Toronto “Vytis”, 3) Toronto “Aušra”. Dalyvavo 3 komandos.

Jaunių A (7 komandos): 1) **Čikagos “ASK Lituanica”**, 2) Toronto “Aušra”, 3) Clevelando “Žaibas”.

Mergaičių A (3 komandos): 1) **Toronto “Vytis”**, 2) Čikagos “ASK Lituanica”, 3) Toronto “Aušra”,

Tinklinyje dalyvavo 4 vyrų ir 5 mišrios komandos. Vyrų klasės medalis - tai: 1) **Clevelando “Žaibas A”**, 2) Clevelando “Žaibas B”, 3) Bostono “Grandis”

Mišrių komandų: 1) **Clevelando “Žaibas Jr.”**, 2) Kalifornijos “Banda/Sūkurys”, 3) Toronto “Aušra”. Moterų varžybos buvo atšauktos dėl stokos dalyvių.

Plaukimo varžybos praėjo sėkmingai, vadovaujant Pilypui Taraškai. Dalyvavo 25 plaukikai. Stipriai pasirodė moterys su **Krista Norkute** iš Čikagos ir **Emilija Mekešaitė** iš Clevelando.

Žaidynės buvo įdomios. Platus naujųjų ateivių, vadinamų “trečiabangių” dalyvavimas įnešė daug gyvumo krepšinyje ir reikia tikėtis, išjudino senuosius klubus.

Algirdas Bielskus

■ **75-metį** švenčiančiam dukart Europos bokso čempionui, Kauno miesto Garbės piliečiui **Algirdui Šocikui** Kauno rotušėje įvykusiame iškilmėse įteiktas aukščiausias Lietuvos tautinio olimpinio komiteto apdovanojimas - Olimpinė žvaigždė. Emocingą muzikinę improvizaciją A.Šocikui paskyrė maestro Giedrius Kuprevičius. Kaune prasideda 7-asis tarptautinis bokso turnyras, kuriame dėl A.Šociko prizų varžysis 12 šalių sportininkai.

ĮVAIRENYBĖS

Vilniuje perlaidojami Napoleono armijos karių palaikai

Vilniuje, Šiaurės miestelyje, aptikti Napoleono armijos karių palaikai bus perlaidojami birželio 1 dieną.

Apie tai kalbėta Krašto apsaugos ministerijoje vykusia-me Vyriausybės sudarytos 1812 metų įvykiams Lietuvoje paminėti skirtų renginių organizavimo komisijos posėdyje.

Napoleono armijos karių palaikai, primena ELTA, aptikti 2001 m. rudenį vykdant parengiamuosius statybų darbus. Archeologiniai tyrimai buvo tęsiami ir pernai.

Palaikų perlaidojimo išvakarėse - gegužės 30 d. į Vilnių suvažiuos iki 600 karo istorijos klubo narių iš Baltarusijos, Latvijos, Lenkijos, Rusijos, Ukrainos. Svečiai bus apsirengę Napoleono laikų karinėmis

Turbūt daugiausia populiarumo susilaukė medaus pardavėjas Kazys Laukaitis, į Velykine mugę Jaunimo Centre Čikagoje atsivežęs savo bityno medaus.

E. Šulaičio nuotr.

uniformomis, atsiveš ginklų kopijų. Atvykti ketina ir karo istorijos mėgėjų iš Prancūzijos.

Komisijos, kuriai vadovauti paskirtas krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius, nariai aptarė gegužės 30 d.- birželio 1 d. perlaidojimo ceremonijos programą ir prancūzme-

čio Lietuvoje pažymėjimo scenarijų. Prancūzmečio paminėjimo programoje numatyta mūsų inscenizacija Vilniuje, Neries krantinėje ties Baltuoju tiltu, Napoleono ir jo kariuomenės įžygiavimas į Vilnių pro Aušros Vartus, miestelėnų šventė Rotušės aikštėje.

Puikus buvo Lietuvos dailės muziejaus ansamblio “Kanklės” koncertas Clevelande. Iš kairės: Irmantas Andriūnas, Lina Naikėlienė, LB Clevelando skyriaus valdybos narė Aldona Stempušienė, Joana Gedmintaitė ir Aušra Juškevičienė.

Jono Dunduro nuotr.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)